

opusdei.org

Herdabrev med anledning av det eukaristiska året

Biskop Javier Echevarría Opus
Deis prelat

2005-03-16

”Den heliga Eukaristin rymmer (...) i sig hela Kyrkans andliga rikedom, dvs. Kristus själv, han som är vårt påskalamm och det levande brödet, han som genom sitt kött – levandegjort av den helige Ande – levandegör och skänker livet åt människorna.”¹ Detta

hemlighetsfulla och outsägliga uttryck för Guds kärlek till mänskligheten intar en särskild plats i de kristnas hjärta, och då också hos Guds barn i Opus Dei. Genom sitt exempel, sin förkunnelse och sina skrifter lärde oss vår älskade Fader detta, då han hävdade att Eukaristin utgör ”den kristnes andliga livs mittpunkt och rot”.²

Därför har vi fyllts med stor glädje av den helige Faderns beslut att inom den universella Kyrkan fira *ett eukaristiskt år*, vilket han tillkännagav under Corpus Christi-högtiden. Ni kommer ihåg att det eukaristiska året börjar nu i oktober månad med den Internationella eukaristiska kongressen i Guadalajara i Mexiko och avslutas i oktober månad år 2005 med biskopssynodens generalförsamling som tillägnas just detta underbara sakrament.

Som fortsättning av jubileet år 2000 och i andlig samklang med det apostoliska brevet *Novo millennio ineunte* , önskar jag nu att prelaturens medlemmar, medarbetare och alla personer som utbildas med stöd och hjälp av Verkets anda dagligen bistår påven och anstränger oss med alla våra krafter att den heliga Eukaristin mer och mer blir kärnan i hela vår existens. Jag vill också föreslå att vi under detta eukaristiska år, låter oss ledsagas av jungfru Maria genom rosenkransbönen och ledas av den helige Josemarías exempel och så på ett aktivt sätt går till altaret för att helt uppriktigt tillbe Jesus som finns i den heliga hostian: *Adoro te devote* ! Låt oss för oss själva uppsätta detta mål och vara krävande mot oss själva, för värdet av vårt liv beror på vår eukaristiska fromhet.

***Adoro te devote, latens deitas, quæ
sub his figuris vere latitas Så
älskade Gud världen***

Låt oss börja med en personlig akt av tillbedjan inför Eukaristin, dvs. inför Kristus. I Eukaristins heliga sakrament är nämligen ”vår Herre Jesu Kristi kropp och blod tillsammans med hans själ och hans gudom sannerligen, verkligen och väsensmässigt och följaktligen Kristus i sin helhet närvarande.”³ Jesus är närvarande men han syns inte, han är gömd i brödets och vinets gestalter.⁴ ”Han är dold i brödet (...) av kärlek till dig.”⁵

Det är på grund av kärleken till sina skapade varelser som han har velat stanna kvar hos oss i denna värld under den eukaristiska slöjan. ”Alltsedan jag var barn har jag helt och fullt förstått varför Eukaristin finns. Den är ett uttryck för en känsla som vi alla har, den att vilja stanna

för alltid hos den vi älskar.”⁶ När vår Fader betraktade Kristi kärleks mysterium, som har sin glädje i att vara bland människorna (jfr Ordspr 8:31), som inte går med på att lämna oss ensamma (jfr Joh 14:18), som har beslutat att vara med oss alla dagar till tidens slut (jfr Matt 28:20), förklarade han detta sakrament genom bilden av två personer som måste skiljas åt. ”De skulle alltid vilja vara tillsammans, men plikten – vilken den än må vara – tvingar dem att skiljas,” och eftersom de inte längre kan vara tillsammans ”utbyter de ett minne, kanske ett fotografi,” eftersom ”mer kan de inte göra, för skapade varelsers makt når inte lika långt som deras vilja.” Jesus, som är Gud och människa, övervinner dessa gränser av kärlek till oss. ”Vad vi inte kan, kan däremot Herren.” Han ”lämnar inte en symbol, utan verkligheten: han ger oss sig själv,”⁷ han som föddes av Maria i Betlehem, som arbetade i Nasaret och vandrade

runt i Galiléen och Judéen och korsfästes och dog på Golgota, han som uppstod förhärligad på den tredje dagen och visade sig för sina lärjungar vid flera tillfällen. ⁸

Den kristna tron har alltid bekänt denna identitet, även för att avvisa den nostalgi hos vissa personer, vilka har ursäktat sin ynkliga kristna anda genom att hävda att de inte kunnat se Herren som de första lärjungarna gjorde eller säger att de skulle ha varit annorlunda om de hade fått umgås med Herren fysiskt. ”Hur många säger inte nu: ’Jag skulle vilja se hans gestalt, hans ansikte, hans kläder och skor!’ Men du ser ju honom, rör vid honom, äter honom. Du önskar se hans kläder men han ger sig till dig i sig själv, inte bara för att du skall se honom, utan för att du skall kunna röra vid honom och äta honom, och ta emot honom inom dig själv. Ingen får alltså gå fram misstrogen eller ljummen, alla skall

vara uppfyllda av brinnande ande, ivriga och vaksamma.”⁹

Den helige Josemaría har lärt oss att i fullhet anamma tron på Jesu Kristi verkliga närvaro i Eukaristin, så att Herren verkligen kan komma in i våra liv och vi i hans, att vi kan se honom och med trons ögon betrakta honom som en person som verkligen är närvarande: han ser oss, hör oss, väntar på oss, talar med oss, närmar sig oss och söker oss, offrar sig för oss under den heliga Mässan.¹⁰ *En Gud som är oss nära*

Vår Fader förklarade att människor har en tendens att föreställa sig Herren mycket ”långt borta, där stjärnorna lyser”, som om han inte brydde sig om oss, och de har svårt att tro ”att han alltid står vid vår sida.”¹¹ Kanske har ni träffat på personer som tror att Skaparen är så annorlunda än vi människor att de anser att de stora eller små

händelserna i våra liv inte angår honom. Men vi vet att så inte är fallet, att ”Herren bor i höjden men han ser till de små” (Ps 138:6, Vg). Han bryr sig om var och en, allt som berör oss intresserar honom.

”Vår tros Gud är inte ett avlägset väsen som likgiltigt betraktar människornas öden, våra strävanden, kamper och lidanden. Han är en Far som älskar sina barn så till den yttersta grad, att han sänder Ordet, den andra Personen i den heliga Treenigheten, för att genom sin inkarnation dö för oss och återlösa oss. Det är samme kärleksfulle Far som nu leder oss ömt till Sonen genom verkan av den helige Ande som bor i våra hjärtan.”

¹² Hans oändliga kärlek och intresse för var och en av oss har gjort att hans Son har stannat kvar i den heliga hostian, förutom att han blev till människa och arbetade och led liksom sina bröder, människorna.

Han är verkligen *Emmanuel* , Gud med oss. ”Skaparen älskar sina varelser till det yttersta. Som om inte alla andra bevis på hans barmhärtighet skulle räcka, instiftar vår Herre Jesus Kristus Eukaristin för att vi alltid skall kunna ha honom nära och – i den mån vi kan förstå det – för att den som inte behöver något, rörd av sin Kärlek, inte vill vara utan oss.” ¹³ *Tillbedjan*

Inför detta tros- och kärleksmysterium faller vi ner i tillbedjan. Det är nödvändigt, för bara så kan vi på ett tillbörligt sätt uttrycka att vi tror att Eukaristin är Kristus, verkligen, sannerligen och väsensmässigt närvarande med sin kropp, sitt blod, sin själ och sin gudom. Att falla ned i tillbedjan är också nödvändigt eftersom bara så kan vår hängivna och fulländade kärlek på ett lämpligt sätt motsvara Jesu oändligt stora kärlek till var och en av oss (jfr Joh 13:1 och Luk 22:15).

Vår tillbedjan inför Kristus i sakramentet, han som är Gud, visas både genom yttre gester och inre hängivenhet, förälskelse. Det är inte en konventionell ritual utan en offergärning som kommer ur vårt innersta men uttrycker sig i det yttre. ”I den heliga Mässan tillber vi och på så sätt uppfyller vi kärleksfullt den skapade varelsens första skyldighet mot sin Skapare: ’Herren din Gud skall du tillbe, och endast honom skall du dyrka’ (5 Mos 6:13; Matt 4:10). Inte kylig, yttre tillbedjan, som hos en tjänare, utan innerlig uppskattning och åttlydnad, dvs. ett barns innerliga kärlek till sin fader.”

14

Tecknen på tillbedjan, som att böja huvudet eller överkroppen, knäböja eller lägga sig på golvet, vill alltid uttrycka respekt och tillgivenhet, lydnad, underkastelse, längtan efter förening, efter att tjäna, men inte på något sätt underdånighet. Den sanna

tillbedjan betyder inte att man håller avstånd, distans, utan att man kärleksfullt önskar efterlikna den man älskar, ty ”ett Guds barn umgås med Gud som med sin Far. Ett Guds barn är varken inställsamt eller servilt, inte formellt eller enbart väluppfostrat, utan fullständigt uppriktigt och tillitsfullt.” ¹⁵

Vilken vikt lade inte den helige Josemaría vid dessa fromhetstecken, hur obetydliga de än kunde verka! Dessa enkla gester är fulla av mening, är tecken på finkänsligheten hos personen som utför dem och på kraften i dennes tro och kärlek. ”Hur bråttom har inte alla nuförtiden när de umgås med Gud! (...) Ha inte bråttom. Gör inte i stället för en akttningsfull knäböjning bara en kroppsvidning, som är ett hån (...) Gör din knäböjning så här, långsamt, vördnadsfullt; gör den väl. Och medan du tillber Jesus i sakramentet, säg då till honom i ditt hjärta: *Adoro*

te devote , latens deitas. Jag tillber Dig, min fördolde Gud.”¹⁶

Ännu viktigare ansåg han den inre kärleksfulla hållningen vara som bör genomsyra alla uttrycken för eukaristisk andakt. När vi tillber Jesus i sakramentet begrundar vi hans kärlek till oss och detta leder oss, hans skapade varelser, att förklara vår kärlek till honom. Den stannar dock inte bara vid orden, som också är nödvändiga, utan visar sig framför allt i yttre och inre överlåtelsegärningar: ”Var och en av oss bör kunna säga till Herren, i sitt hjärtas tystnad, att ingenting må skilja oss från honom, att hans försvarslösa beredvillighet att stanna kvar under brödets och vinets ömtåliga gestalter har gjort oss till frivilliga slavar.”¹⁷ Den helige Thomas av Aquino upprepar den helige Johannes av Damaskus ord och förklarar att kroppens yttre ödmjuka hållning – när tillbedjan är

äkta – på en gång tillkännager och stimulerar själens inre hängivenhet, hennes längtan efter att underkasta sig Gud och tjäna honom.¹⁸

Vi får inte dra oss för att gå på gång upprepa för Herren att vi älskar honom och tillber honom, tvärtom. Men vi måste samtidigt fylla våra ord med mening genom att med konkreta gärningar underkasta oss och åtlyda hans vilja. ”Herren vår Gud har ett behov av att ni varje morgon, när ni tar emot honom, upprepar: Herre, jag tror att det är du, jag tror att du verkligen är dold i de sakramentala gestalterna! Jag tillber dig, jag älskar dig! Och när ni hälsar på honom i kapellet, upprepa då på nytt: Herre, jag tror att du verkligen är närvarande, jag tillber dig, jag älskar dig! På så sätt betygar vi Herren vår kärlek. På så sätt kommer vår kärlek att växa dag för dag. Fortsätt sedan att skänka honom er kärlek under dagen genom att i ert

inre tänka: jag vill utföra mina uppgifter väl av kärlek till Jesus Kristus som tronar över oss ifrån tabernaklet. Och sedan handla i enlighet med detta.”¹⁹ ***Tibi se cor meum totum subiicit, quia, te contemplans, totum deficit***
Förundran inför kärlekens mysterium

Inför Jesu Kristi självutgivelse åt oss i Eukaristin upprepade vår Fader många gånger: ”Han har stannat kvar här för din skull. Han har förödmjukat sig till det yttersta av kärlek till dig.”²⁰ När man betraktar hans stora kärlek, blir vårt troende hjärta liksom slaget till marken, det fylls av beundran och önskar motsvara denna kärlek genom att ge sig helt hän åt Herren. ”Jag blir förundrad inför detta kärleksmysterium.”²¹ Låt oss främja denna känsla, denna beredskap både i förståndet och i viljan, så att vi inte vänjer oss utan alltid bevarar barnets enkla förundran inför de

gåvor som dess fader ordnar åt det. Låt oss också med djup tacksamhet säga: "Tack, Jesus, för att du sänkt dig så lågt och tillfredställt vårt stackars hjärtas alla behov." ²² Och låt oss som en självklar följd brista ut i sång och lovprisa Gud, vår Fader, som har velat nära sina barn med sin Sons kropp och blod. Låt oss hålla ut i denna lovprisning, ty den förblir alltid otillräcklig. ²³

Jesus har stannat kvar i Eukaristin för att råda bot på vår svaghet, våra tvivel, vår rädsla och ångest, för att lindra vår ensamhet, vår villrådighet, vår modlöshet, för att följa oss på vägen, för att stödja oss i kampen. Framför allt, för att lära oss älska, för att dra oss till hans kärlek. "När ni betraktar den heliga Hostian som står utställd i monstransen på altaret, tänk på hur stor kärlek och ömhet Kristus visar oss. Jag kan förstå det tack vare den kärlek jag hyser för er: Om jag kunde vara långt borta och

arbeta men samtidigt ändå vara tillsammans med var och en av er, hur gärna skulle jag då inte göra det!

Kristus däremot kan göra just det! Och han, som älskar oss med en oändligt mycket större kärlek än alla människors hjärtan skulle kunna rymma, har förblivit bland oss för att vi ständigt skall kunna förena oss med hans heliga mänskliga natur, för att hjälpa oss, för att trösta oss, för att stärka oss och för att vi skall vara trogna.”²⁴

”Mina planer är inte era planer och era vägar inte mina vägar, säger Herren. Liksom himlen är högt över jorden, så är mina vägar högt över era vägar, mina planer högt över era planer.” (Jes 55:8-9) Den eukaristiska logiken övergår all mänsklig logik, inte bara på grund av att Kristi närvaro under de sakramentala gestalterna är ett mysterium som vi med hjälp av vårt förnuft aldrig helt

kan förstå, utan också därför att Kristi självutgivelse i Eukaristin helt och hållet övergår det som ett människohjärtas och alla människors samlade hjärtans begränsade förmåga kan ta in. En så stor frikostighet kan tyckas obegriplig för vårt sinne, eftersom den är så långt ifrån den mer eller mindre stora själviskhet som ofta lurar på oss.

”Den störste dåren genom tiderna är och förblir Han. Kan det finnas större vansinne än att hänge sig så som han ger sig hän, och till sådana människor?

För det hade varit vansinne nog att göra sig till och förbli ett försvarslöst barn. Men då hade även många onda människor kunnat bli rörda och inte vågat behandla honom illa. Han tyckte att det var för lite: han ville ödmjuka sig och ge sig själv ännu

mer. Och han gjorde sig till mat, han gjorde sig till bröd.

Gudomlige Däre! Hur behandlar människor dig? ... Och jag själv?”²⁵

För att närma sig Jesus i sakramentet är det nödvändigt att göra sitt hjärta större. För detta behöver vi förstås tro, men för att på riktigt bli en eukaristisk människa är det dessutom nödvändigt ”att kunna älska”, ”att kunna utge sig för sina medmänniskor” i det att vi – inom ramen för vår ringhet – efterliknar Kristi självutgivelse till var och en av oss. Utifrån sin personliga erfarenhet kunde den helige Josemaría anförtro oss följande: ”Hur ofta vi besöker Herren beror på två faktorer: tro och hjärta, att inse sanningen och att älska den.”²⁶

Alltsedan ungdomen njöt vår Fader av Kristi kärlek så som den visar sig då han stannar kvar hos oss i detta sakrament. Han hade nämligen en

mycket stark tro – ”som gick att skära i med kniv” – och han kunde älska: han kunde framstå ”som exempel på en man som kan älska”. Denna Herrens ”dåraktiga kärlek” som visar sig i sin självutgivelse för oss i detta sakrament ”vann därför hans hjärta” och han kunde förstå att Herren – till följd av sin både kraftfulla och ömma kärlek till oss – ville utplåna och ödmjuka sig själv så ofantligt. Därför kunde vår Fader också motsvara denna kärlek, utan att gömma sig i anonymiteten. Han kände sig direkt tilltalad av Kristus som i Eukaristin utger sig själv för hans och för alla människors liv och kunde därför med hänsyftning på Mäsoffret skriva: ”’Vår’ Mässa, Jesus...”²⁷ *I den helige Josemarías ”skola”*

Låt oss varje dag ta samma väg som vår käre grundare. Låt oss ofta tillsammans med apostlarna be Herren så som den helige Josemaría upprepade: *Adauge nobis fidem !* (Luk

17:5). Låt oss därför ”i Marianos skola” lära oss att alltid utge oss själva för våra medmänniskor – först och främst genom att tjäna dem som befinner sig i vår närmaste omgivning – med en offervillig kärleks ivriga omsorg. På så sätt kommer även vi att kunna gå in i det mysterium som den eukaristiska kärleken utgör och förena oss med Kristi offer. Kärleken till Herren i sakramentet kommer samtidigt att göra så att även vi utger oss själva för andra just utan att det märks, utan att det tynger den andre. Liksom Jesus kommer även vi att förbli obemärkta. ”Jesus kom till jorden och blev kvar bland oss i Eukaristin av kärlek till oss och för att lära oss att älska.” ²⁸

Vi bör i vårt personliga handlande efterlikna Jesus som *oblatus est quia ipse voluit* (Jes 53, 7, Vg), dvs. efterlikna detta bestämda inre beslut att överlämna sig och ge sig hän till

den person man älskar, att uppfylla det som denne önskar och ber oss om. Vi behöver ett rent hjärta, fyllt av ren tillgivenhet och fritt från den oordning som ett överdrivet jag skapar. ”Yttre tecken på kärlek bör födas i hjärtat och i förlängningen ge vittnesbörd i form av ett kristet handlande (...) Låt oss göra våra ord sanningsenliga, tydliga, lämpliga, ord som förmår trösta och hjälpa och framför allt föra med sig Guds ljus till andra.” ²⁹

Ni inser väl, mina döttrar och söner, att det inte räcker med att trofast iaktta ceremonierna för att vara en äkta eukaristisk människa, även om ceremonierna naturligtvis också är nödvändiga. Man måste gå vidare och helt och fullt hänge hjärtat och själva livet, av kärlek till den som i fullhet gav oss och fortsätter att ge oss sitt liv. Må vi lära oss av jungfru Marias ödmjukhet och villkorlösa beredskap att älska, att ta emot och

tjäna Jesus Kristus. Låt oss ofta – som vår käre Fader föreslog – meditera över det faktum att hon ”blev avlad utan synd för att i sitt sköte ta emot Kristus.” Och låt oss ställas inför den fråga med vilken han avslutade denna uppmaning: ”Om tacksägelsen skall vara proportionell mot skillnaden mellan gåva och förtjänster, borde vi inte då förvandla hela vår dag till en ständig Eukaristi?” ³⁰ ***Visus, tactus, gustus in te fallitur, sed auditu solo tuto creditur I trons ljus***

Hur tydligt visar sig inte sinnenas misslyckande inför det allraheligaste sakramentet! Den sinnliga erfarenheten, som är den naturliga vägen för att vårt förstånd skall kunna uppfatta tingen, räcker inte här. Bara hörseln räddar sinnena från att lida skeppsbrott inför Eukaristin. Endast då vi lyssnar på Guds ord, som avslöjar det som förståndet inte kan uppfatta genom

förnimmelserna, och tar emot det i trons ljus, kan vi förstå att substansen inte är bröd, som det verkar vara, utan Kristi kropp, och inte vin, utan Återlösarens blod.

Även förståndet kapsejsar, för den kommer aldrig att lyckas förstå att fastän de sinnliga egenskaperna – *gestalterna* – i brödet och vinet är kvar, så utgörs den verkliga substansen av Kristi kropp och blod. ”Det som du inte fattar och inte ser, det bekräftas av en levande tro, bortom sakernas vanliga ordning.”³¹

Tack vare denna teologala dygd uppnår vi inför det eukaristiska mysteriet den förvissning som för människans blotta förstånd verkar omöjligt. ”Herre, jag tror fullt och fast. Tack för att du har givit oss tron! Jag tror på dig, på denna kärlekens underbara gåva som är din verkliga närvaro i de eukaristiska gestalterna efter konsekrationen, på altaret och i

de tabernakel där du bevaras. Jag tror mer än om jag kunde lyssna till dig med mina öron, mer än om jag kunde se dig med mina ögon, mer än om jag kunde röra vid dig med mina händer.” ³²

”Det är hela vår tro som aktualiseras när vi tror på Jesus, på hans verkliga närvaro under brödets och vinets accidenser.” ³³ Tron på Skaparens makt, tron på Jesus när han säger ”Detta är min kropp” och tillägger ”Detta är mitt blods kalk”, tron på den helige Andes outsägliga verkan som lät Ordet bli människa i Jungfru Marias sköte och ingriper i den underbara eukaristiska förvandlingen, i transsubstantiationen.

Tron på Kyrkan som lär oss:

”Eftersom Kristus, vår Frälsare, har sagt att det som han bar fram under brödets gestalt verkligen var hans kropp (Matt 26:26ff, Mark 14:22ff,

Luk 22:19ff, 1 Kor 11:24ff), så har man i Kyrkan alltid haft denna övertygelse, som det heliga konciliet på nytt lägger fram: genom konsekrationen av bröd och vin sker en förändring av brödets hela substans till Kristi, vår Herres, kropps substans och av vinets hela substans till hans blod; denna förvandling kallar den katolska Kyrkan med en lämplig och riktig term för *transsubstantiation*. ”³⁴

Det senare läroämbetet har i spåren av konciliet i Trient och hela traditionen framhållit att ”varje teologisk förklaring som åsyftar att på något sätt förstå detta mysterium måste, för att vara i överensstämmelse med den katolska tron, fasthålla vid att i själva verket, *in ipsa rerum natura*, oberoende av vår ande, brödet och vinet efter konsekrationen upphört att existera, så att det är Herrens Jesu tillbedjansvärda kropp och blod som

därefter är verkligen närvarande inför oss.”³⁵

Jag råder er särskilt nu under det eukaristiska året till att gång på gång läsa och meditera över några av de viktiga dokument som Kyrkans läroämbete har ägnat åt det heliga sakramentet.³⁶ Låt oss med stor tacksamhet ta emot dessa vördade texter och stärka vår *obœdientia fidei* mot Guds ord, som genom dessa lärosatser ges vidare till oss med en auktoritet som härstammar från Jesus Kristus.³⁷ ***Credo quidquid dixit Dei Filius; nil hoc verbo veritatis verius*** Ord som ger liv

Vår tro grundar sig på Herrens egna ord, som Kyrkan alltid har uppfattat så som de är, dvs. såsom hänsyftande till en existerande verklighet. Efter att ha mångfaldigat bröden och fiskarna sade Herren: ”Jag är det levande brödet som har kommit ner från himlen. Den som äter av det

brödet skall leva i evighet. Brödet jag skall ge är mitt kött, jag ger det för att världen skall leva” (Joh 6:51). Han talade inte i bildlig bemärkelse. Om han hade gjort det skulle han ha förklarat det på ett annat sätt då han såg att många, även några lärjungar, blev förargade. Men det gjorde han inte, tvärtom, han upprepade kraftfullt: ”Den som äter mitt kött och dricker mitt blod har evigt liv, och jag skall låta honom uppstå på den sista dagen. Ty mitt kött är verklig föda, och mitt blod är verklig dryck” (Joh 6:54-55). För att de inte skulle tro att han tänkte ge sig själv som materiell och handgriplig föda tillade han: ”Det är anden som ger liv, köttet är till ingen hjälp. De ord jag har talat till er är ande och liv” (Joh 6:63).

Det är ord som uttalas av *Verbum spirans amorem* : kärleksord som väcker kärlek, därför att de avslöjar Guds kärlek till mänskligheten. De

förkunnar den goda nyheten:

”Treenigheten har förälskat sig i människan.” ³⁸ Skulle då våra angelägenheter inte intressera honom? Skulle han då inte komma oss till undsättning om nödvändigt?

”Sion sade: ’Herren har övergett mig, Gud har glömt mig.’ Glömmer en kvinna sitt lilla barn, bryr hon sig inte om den hon själv har fött? Och även om hon skulle glömma, glömmer jag aldrig dig” (Jes 49:14-15).

Detta intresse och denna omsorg som Gud har om var och en av oss når oss genom hans mänskliga hjärta tack vare Ordets människoblivande.

”Jesus blir rörd av hunger och smärta, men framför allt blir han rörd av okunskap. ’Jesus fick se en stor skara människor och fylldes av medlidande med dem, för de var som får utan herde, och han undervisade dem länge’” (Mark 6:34). ³⁹ *Att ha förtröstan*

På det naturliga planet är det självklart att man understryker att det är sinnenas erfarenhet som är grunden till vetenskap och kunskap. Men om våra ögon ”klistrar sig fast vid jordiska saker”, är det inte svårt och inte så konstigt heller att det sker det som vår Fader beskrev så här: ”Själens ögon blir avtrubbade, förnuftet tror att det självt kan förstå allt, utan att ta hänsyn till Gud (...). Människans intellekt anser sig vara universums centrum och hänförs åter av önskan att *bli som gudar* (1 Mos 3:5), och då det fylls av kärlek till sig självt, vänder det Guds kärlek ryggen.” ⁴⁰ I en tidsålder då ”allt i världen centreras runt människan och då det råder en materialistisk åskådning som inte längre vill kännas vid människans andliga dimension,” ⁴¹ måste vi i oss själva främja och till vår omgivning sprida en öppen hållning gentemot omvärlden, en hållning som skänker rimligt förtroende åt andras ord.

Tidigare sade jag till er att man måste ”kunna älska” för att förstå Eukaristins ”gudomliga slöseri.”⁴² Tänk även att man också måste ”kunna lyssna” och förlita sig framför allt på Gud och på hans Kyrka. Tron på Jesus i sakramentet, denna tro som på en och samma gång innebär att förståndet underkastar sig och upphöjs, befriar oss från denna olycksaliga spiral som avlägsnar oss från Gud och från våra medmänniskor. Den kommer att bevara oss från denna ”allmänna inbilskhet” som döljer ”det värsta av allt ont.”⁴³ När förståndet underkastar sig det oskapade Ordet dolt i brödets gestalt får vi hjälp med att inte förlita oss enbart på våra sinnen och vårt eget omdöme, och med att stärka Guds auktoritet, som varken tar fel eller kan ta fel.

I tabernaklet ligger styrkan dold, den säkraste tillflykten mot tvivel, rädsla och oro.⁴⁴ Detta är det nya och eviga

Förbundets sakrament, den sista och slutgiltiga nyheten, för det finns inte möjlighet till ytterligare självutgivelse. Utan Kristus skulle allt ljus i världen och hos människan slockna. Även den kristnes liv blir allt dystrare ifall det skiljs från honom. Detta sakrament övervinner för alltid det gamla, otron och synden med sin slutgiltiga nyhet. ”Allt som är förgängligt, skadligt, onödigt – uppgivenhet, misströstan, sorg, feghet – måste kastas ut. Den heliga Eukaristin för in något nytt av Gud i Guds barn och vi måste svara *in novitate sensus* (Rom 12:2), med en förnyelse av hela vårt sinnelag och vårt sätt att handla. Vi har fått en ny energikälla, en mäktig rot som är inympad i Herren.”⁴⁵ ***In Cruce latebat sola deitas, at hic latet simul et humanitas*** Med Kristus på Kalvarieberget

Firandet av Eukaristin förflyttar oss till Kalvarieberget, för ”samme

Kristus som en enda gång på ett blodigt sätt frambar sig själv på korset (Heb 9:27) är den som är närvarande och frambär sig själv på ett oblodigt sätt i detta gudomliga offer som förverkligas i Mässan (...) Det är ett och samma offer, det är samme Kristus som frambär sig själv genom prästernas tjänst – han som frambar sig själv på korset. Endast sättet att offra är annorlunda.”⁴⁶ Vi kan närma oss Kalvarieberget ”inte endast genom en minnesakt full av tro, utan även genom en verklig beröring, ty detta offer *återvänd* *såsom närvarande* . Det fortlever på ett sakramentalt sätt i varje gemenskap som frambär det genom den vigde prästens händer.”⁴⁷

På Golgota, på ett annat kors bredvid Jesus, befann sig Dismas, den gode rövaren. Vi har gemensamt med honom att vi verkligen befinner oss inför samma Person och deltar i samma dramatiska händelse.

Gemensamt har vi – eller vill ha – den djupa tron på denna Person: rövaren trodde att Jesus kom med Guds rike, han ångrade sig och ville vara med Kristus i det riket. Även vi tror att han är Gud, Guds Son, som blev människa för att frälsa oss. Men vi skiljer oss från den ångerfulle rövaren i det att han såg Kristi mänskliga natur, men inte hans gudomliga natur, medan vi i Jesus i sakramentet inte kan se vare sig den gudomliga eller den mänskliga naturen.

Den ångerfulle rövaren

Till skillnad från den andre rövaren erkände Dismas sin skuld, tog på sig straffet för sina försyndelser och bekände sin tro på Jesu helighet: ”Han har inte gjort något ont” (Luk 23:41). Även vi ber Herren att han skall ta emot oss i sitt rike. Vi bekänner våra synder och ber om förlåtelse så att vi kan ta emot

honom renade inombords. När det är nödvändigt, går vi också, med en konstruktiv ånger, till försoningens sakrament, i enlighet med Kyrkans lära.

”Om det inte passar sig att närma sig vilken som helst sakral funktion på något annat sätt än med ett heligt sinnelag, (...) desto mer angeläget skall det vara (för den kristne) att undvika ta emot det heliga sakramentet utan stor vördnad och helighet. Särskilt när man tänker på aposteln Paulus fruktansvärda ord: ’Den som äter och dricker utan att tänka på vems kropp det gäller, han äter och dricker en dom över sig’ (1 Kor 11:29). Den som önskar ta emot kommunionen bör därför påminnas om aposteln allvarliga maning: ’Var och en måste pröva sig själv’ (1 Kor 11:28).

Kyrkans tradition fastställer att denna prövning är nödvändig, så att

ingen som är medveten om att ha begått en dödssynd får närma sig den heliga Eukaristin, hur ångerfull han än tror sig vara, utan att först ta emot försoningens sakrament.” ⁴⁸

Kristi ödmjukhet på korset fick Dismas att inte bli inbilsk utan att fogligt acceptera lidandet och motstå frestelsen att göra uppror mot det. ”Jesu ödmjukhet: i Betlehem, i Nasaret, på Kalvarieberget ... Men han förödmjucar och tillintetgör sig själv ännu mer i den heliga hostian; mer än i stallet, mer än i Nasaret eller på korset.” ⁴⁹

Låt oss i ännu högre grad efterlikna *latro poenitens*, den ångerfulle rövaren, i dennes ödmjuka inställning, eftersom Jesu självförnekelse i Eukaristin, som vi upptäcker tack vare trons ljus, överträffar den som rövaren betraktade med sina ögon på Kalvarieberget. När jaget reser sig

högmodigt och kräver rättigheterna
det anser sig ha till bekvämlighet,
sensualitet, erkännande eller
tacksamhet, är botemedlet att
betrakta den korsfäste, närma sig
tabernaklet och delta på ett
sakramentalt sätt i hans offer. Vår
Fader kom till denna slutsats när han
på detta sätt avslutade ovannämnda
punkt i *Vägen* : ”Hur mycket måste
jag inte älska Mässan av den
anledningen!” ⁵⁰ *Alla dygders kateder*

Thomas av Aquino skriver att på
korset ger Kristus ett exempel på
varje dygd: *Passio Christi sufficit ad
informandum totaliter vitam
nostram.* ⁵¹ Det räcker med att vända
blicken mot den korsfäste, så lär vi
oss allt vi behöver för vårt liv här
nere. Och han tillägger: *Nullum enim
exemplum virtutis abest a Cruce* , det
saknas inte exempel på någon dygd,
⁵² det finns många exempel på dem
alla: själsstyrka, tålamod, ödmjukhet,
frigörelse från det materiella, kärlek,

lydnad, ringaktning av världslig ära, fattigdom, självöverlåtelse...

Samma sak kan man säga om Eukaristin: den är en sublim kateder i fråga om kärlek och ödmjukhet. Tack vare denna gudomliga gåva stärks också i oss de övriga kristna dygderna. ”I den heliga Eukaristin och i bönen har vi den kateder där vi kan lära oss att leva och glädjefyllt tjäna alla själar. Vi lär oss även att leda andra i tjänsteanda, att lyda i frihet och vilja lyda, att söka enheten och respektera olikheter, mångfalden, i en innerlig solidaritet med vår nästa.” ⁵³

Den visar framför allt sin egenskap som kateder för de dygder som vi dagligen bör främja i arbetet och i familjen, i vanliga människors vardagliga situationer: att kunna vänta, att bemöta alla vänligt, att alltid finnas till hands för dem som behöver oss ... Jesu tystnad i

sakramentet blir särskilt talande för dem vars uppgift är – liksom för oss – att helga sig *nel bel mezzo della strada*, mitt i världens vimmel, upptagna av tusentals uppgifter som till synes är av föga vikt.

Från denna tysta kateder, visar Herren oss tydligt att det vanliga livet, som flyter förbi på ett ödmjukt sätt, erbjuder en ständig möjlighet till helgelse och apostolat. Han visar också att det innefattar hela Guds rikedom och styrka, Gud som i varje ögonblick ingriper i våra liv och för en dialog med oss och som till och med räknar varje hårstrå på sina skapade varelser (jfr Matt 10:24).

När vi betraktar Jesus i sakramentet inser vi behovet av att uppträda rättrådigt, att inte ha någon annan vilja än den att uppfylla Guds vilja, dvs. att tjäna människor så att de kan komma till himlen. Vi upptäcker räckvidden av vår självutgivelse för

nästan, då vi använder den egna existensen för att ledsaga våra medmänniskor utan oväsen, tålmodigt och diskret, med vänskap och tillgivenhet som visar sig i de tjänster vi gör dem – kanske små, men konkreta och nyttiga –, med vår beredskap att ge av vår tid, med vårt stora hjärta som finner det lämpliga ordet till var och en vid rätt tillfälle, rådet eller trösten de behöver, upplysningen om trosläran och den broderliga tillrättavisningen.

”Han sänker sig ner så långt det är möjligt, tillåter allt, utsätter sig för allt – för helgerån, smädelse, så många människors kyliga likgiltighet – så att vem som helst, även om det skulle handla om en enda människa, får möjlighet att upptäcka hjärtats slag som slår i hans sårade människobröst.”⁵⁴ *Självutgivelse för att tjäna nästan*

Inför närvaron av Jesus i tabernaklet förstår man den utsägliga verkningskraft det ligger i att "gömma sig och försvinna", vilket inte betyder att man ägnar sig åt *dolce far niente*, att man isolerar sig från omvärlden, slutar upp att påverka det som händer i den egna familjen, yrkesmiljön eller samhället runt omkring sig. Det betyder i stället att ge Gud all ära och respektera andras frihet. Det betyder också att leda dem till Herren, inte genom att föra oväsen, utan genom det "tvång" som följer av den egna hängivelsen åt Gud och av att utöva dygder glatt och generöst.

Då vi betraktar Herren i sakramentet övertygar vi oss om lämpligheten i att "göra oss till bröd", så att våra medmänniskor kan nära sig av det som vi gör för dem – vår bön, vårt tjänande, vår glädje – och göra framsteg på helgelsens väg. Vi övertygar oss om nödvändigheten av

det ”dolda och tysta offret” ⁵⁵, utan att ställa till uppståndelse och utan påfallande gester. ”Jesus stannade kvar i Eukaristin av kärlek ... till dig.

Han stannade kvar, medveten om hur människorna skulle komma att ta emot honom ... och om hur du tar emot honom.

Han stannade kvar för att du skulle äta honom, besöka honom och berätta om det som händer i ditt liv, och för att du genom att umgås med honom i bön vid tabernaklet och genom att ta emot kommunionen, skulle bli mer förälskad i honom för varje dag och få andra människor – många! – att följa samma väg.” ⁵⁶

***Ambo tamen credens atque
confitens, peto quod petivit latro
pœnitens I takt med ångern***

Låt oss återvända till scenen på Kalvarieberget för att lyssna till den gode rövarens bön, som så djupt rörde den helige Josemaría när han

mediterade över hymnen *Adoro te devote* ”Jag har många gånger upprepat den här versen ur denna eukaristiska hymn: *Peto quod petivit latro pœnitens* , och jag blir lika rörd varje gång: att be som den ångerfulle rövaren!

”Han erkände att han väl förtjänade sitt fruktansvärda straff... och med ett ord vann han Kristi hjärta och ’*bröt upp* ’ himmelens portar åt sig.”⁵⁷

Särskilt under sina sista levnadsår, inför de svårigheter som Kyrkan gick igenom, tog vår Fader med hela sin själ sin tillflykt till den gudomliga barmhärtigheten och bad om denna Guds kärlek och förståelse för sig själv och för alla. Han anförde inte några egna förtjänster, som han ansåg sig inte ha. ”Det är Herren som har gjort allt,” brukade han säga. Han åberopade inte heller rättvisan som skäl för att förmå Herren att bistå honom i prövningar och

vedermödor. Han sökte sin tillflykt i Guds medlidande. Sålunda gick han från tron på Kristus över till ånger: till den ständiga, jublande omvändelsen. Vår Fader handlade i enlighet med denna logik, helt säker på att *cor contritum et humiliatum, Deus, non despicias* (Ps 51:19), att Gud inte förkastar ett förkrossat och ödmjukt hjärta.

Nu är det vår tur att, med hjälp av hans förbön för oss från himmelen, slå i takt med den trons och ångerns puls som utgör det omisskännliga tecknet på ett äkta inre liv. Ett eukaristiskt liv kommer att stärka oss i vårt hopp på många olika sätt, i vår förtröstan på Herrens barmhärtighet. Bland annat kommer det att hjälpa oss att upptäcka vårt eget elände för att kunna lämna det vid korsets fot, så att vi, genom att kämpa mot våra brister, höjer Herrens kors segerrikt över våra liv, över våra svagheter.

Att förlita sig på Guds barmhärtighet

Dismas fick erfara den gudomliga barmhärtigheten och nåden och förvandlade den verksamhet som utgjorde hans tidigare ”yrke”: att överfalla folk och stjäla från dem. På korset, tack vare sin tro och ånger, ”överföll” han Kristus, ”stal” hans hjärta och gick så in i härligheten med honom. Vår Fader har förmedlat till oss den ”kärleksfulla vanan att ’överfalla’ tabernaklet.”⁵⁸ Framför allt har han lärt oss att förena det arbete vi helgat med det offer som Jesus gör av sig själv i Mässan och att sålunda ta hjälp i vårt arbete av kraften som utgår från hans offer.

Den ångerfulle rövarens (*latro pœnitens*) erfarenhet är även vår: det är av Herrens barmhärtighet som vi förväntar oss vår helgelse. När vi får ta emot hans förlåtelse och nåd, återspeglas dessa gåvor i vårt broderliga umgänge med alla

människor, ty heligheten, fullkomligheten, är direkt förknippad med barmhärtigheten. Herren säger det själv tydligt: ”Var fullkomliga så som er Fader i himlen är fullkomlig” (Matt 5:48), och ”Var barmhärtiga så som er Fader är barmhärtig” (Luk 6:36).

Men vi måste också alltid hålla för ögonen att ”barmhärtigheten är mer än bara en vanlig medlidsam inställning. Barmhärtigheten är ett kärlekens överflöd, som samtidigt drar med sig ett överflöd av rättvisa.”

⁵⁹ Det betyder helt enkelt att ge sig hän och ägna sig åt nästan, så som den gode samariern: utan att ge upp sina egna förpliktelser, samtidigt som man bestämmer sig för att offra bekvämligheten och avstå från små – eller inte så små – personliga projekt och intressen. ”Barmhärtighet innebär att ständigt se till att ha ett levande, känsligt hjärta som såväl mänskligt som övernaturligt fylls av

en kraftfull, självuppoftande och generös kärlek.”⁶⁰

Om vi uppfattar Guds barmhärtighet på detta sätt, kan detta aktiva sinnelag överföras på Kristus, som är Gud och människa. Detta skulle vara absurt om vi refererade vår barmhärtighet till Gud själv, men det är det inte i relation till Jesu mänskliga natur, för Herren själv har sagt oss att han betraktar all barmhärtighet som tillämpas på hans människobröder – även de allra minsta bland dem – såsom riktad till sig själv (jfr Matt 25:40). Dessutom kan vi på något sätt – som gottgörelse – vara barmhärtiga mot Herrens mänskliga natur gömd i tabernaklet, där han visar sig för oss som ”den store Ensamme”. Att besöka honom i det ”kärleksfängelse” där han har ”stängt in sig frivilligt”⁶¹; för att alltid, ända till slutet, stanna hos oss, är en djup kärleks- och barmhärtighetsgärning.

Mina döttrar och söner, hur många möjligheter öppnar sig inte för oss att ”behandla honom väl”, att hålla honom sällskap, att visa honom kärlek! Den helige Josemaría uppmanade oss till ett sådant uppförande med följande ord: ”Jesus i sakramentet, du som kärleksfullt väntar på oss i så många övergivna tabernakel, jag ber att du i våra centra alltid blir behandlad väl , omgiven av vår tillgivenhet, vår tillbedjan, vår gottgörelse, av rökelsen från våra små segrar, av ångern över våra nederlag.” ⁶²

Plagas, sicut Thomas, non intueor, Deum tamen meum te confiteor.

Tomas första reaktion

Åtta dagar efter Jesu uppståndelse, i Nattvardssalen, ser Tomas Jesus som visar honom sina sår och säger till honom: ”Räck hit ditt finger, här är mina händer; räck ut din hand och stick den i min sida. Tvivla inte, utan tro” (Joh 20:27). Under

Eukaristifirandet befinner även vi oss verkligen inför hans förhärligade kropp, fastän den på samma gång är där som offerlamm – *Christus passus* – på grund av att kroppen och blodet är skilda åt sakramentalt. ”Ty det eukaristiska offret gör inte endast Frälsarens lidandes och döds mysterium närvarande, utan också hans uppståndelses mysterium, i vilket offret når sin fullbordan. Det är såsom levande och uppstånden som Kristus i Eukaristin kan göra sig till ’livets bröd’ (Joh 6:35 och 6:48), ’levande bröd’ (Joh 6:51).” ⁶³

Vi kan föreställa oss hur förvirrad, lurad och besviken aposteln Tomas kan ha känt sig vid Kristi ”mänskliga misslyckande,” när Jesus blev gripen i Getsemane. Kanske var hans inre sammanbrott särskilt känsloladdad, varför det var svårare för honom än för de tio andra apostlarna att erkänna att Herren verkligen hade uppstått. Det var särskilt svårt för

honom att på nytt börja tro på Jesus, att på nytt hoppas på honom, att på nytt låta sig fyllas med fast tillförsikt, med ett ord, att älska honom och känna sig älskad av honom. Därför ställde Tomas villkor.

Gud har uppenbarat sig stegvis, och uppenbarelsens historiska förlopp upprepas på något sätt på det personliga planet i vars och ens trosväg. Varje nytt steg på denna väg innebär en självöverlåtelse som även den är ”ny” och förefaller smärtsammare och kräver en större identifikation med Kristus genom att mer och mer dö bort från vårt eget jag. Det är bra för oss att vara på vår vakt, ty Tomas reaktion kan också smyga in sig i vår själ: en attityd av misstro och motstånd mot att tro utan förbehåll, mot att tro fastare. Vi bör inte bli förvånade eller rädda. För att övervinna detta hinder, låt oss upprepa med större tilltro inför Tabernaklet och vid andra tillfällen:

Dominus meus et Deus meus! Min Herre och min Gud! (Joh 20:28)

Apostlarna trodde på Jesus som profet och utsänd av Gud, som Messias och Israels Frälsare, som Guds Son. Men de missuppfattade hur denna frälsning skulle äga rum och vilken form deras Mästares rike skulle anta. De förstod inte helt Kristi preciserande förutsägelser om hans lidande och död, som han gjorde minst tre gånger. Sedan, dels beroende på sin egen tröghet, dels på tragedin som passionen innebar, blev de på grund av händelsernas gång på ett våldsamt sätt ställda inför Guds plan, och alla gick under utom Johannes. Alla, särskilt Tomas, hade svårt att acceptera den återuppståndne Kristi ärorika verklighet. Men Herrens olika framträdanden inför dem fick deras förbehåll att upplösas och t o m Tomas kom över sin andliga svaghet, som jag nyss nämnde, i en underbar

akt av kärlek och tro: *Dominus meus et Deus meus! I prövningens stund*

Vi skall inte utesluta att också vi av olika skäl till att börja med kan känna ett motstånd mot att tro, på grund av de många negativa erfarenheter vi gjort, på grund av en ogynnsam antikristen miljö eller på grund av ett ”oväntat möte med korset”⁶⁴ som ter sig konkretare och grymmare för oss. ”Gud ber nämligen oss alla att förneka oss helt och fullt, och ibland gör den stackars människan av lera uppror – vi är ju gjorda av lera –, framför allt om vi har tillåtit att vårt eget jag blandar sig in i det arbete som är menat att göras för Guds skull.”⁶⁵

Med hjälp av Guds nåd övervinner vi alltid dessa slags situationer om vi betraktar dem som det de är: en inbjudan att närma oss Gud, att lära känna honom bättre, att älska honom mera, att tjäna honom mera

effektivt. Och det allra bästa sättet att övervinna dem är att gå den korsfäste och ärofulle Kristus – Jesus i sakramentet –till mötes. Särskilt då är det dags att närma oss tabernaklet och där samtala med Herren som visar oss sina sår som tecken på sin kärlek. Om vi tror på dessa sår, som vi inte kan se fysiskt, kommer vi att – med apostlarna – upptäcka att det var nödvändigt att mysteriet skulle ske, då ”Messias skulle lida och gå in i sin härlighet” (Luk 24:26). Vi kommer då att tydligare ta emot korset som en gudomlig gåva och att förstå vår Faders uppmaning: ”Låt oss anstränga oss att uppfatta den glädje och sällhet som ligger gömda i smärtan.” ⁶⁶ *Till Kristi sår*

Mina döttrar och söner, jag envisas med att säga att vi inte skall bli förvånade eller rädda om vi hamnar i särskilt svåra situationer, där trons ”ljusdunkel” visar sin dunkelhet mer, situationer där det kanske är svårare

att känna igen Kristus eller inte ens är möjligt att skönja vart den väg leder, som Gud vill att vi skall gå. Detta slags inre prövningar kan ibland bero på människans elände, på att vi inte motsvarar Guds nåd, men ofta är det inte det som det beror på, utan de är en del av Guds plan för att göra oss mer lika Jesus Kristus, för att helga oss.

Ögonblicket har kommit för att liksom aposteln Tomas ”vända oss” till Kristi sår. Så här förklarar den helige Josemaría det: ”Glöm inte att om vi umgås med Jesus, så kommer vi med säkerhet att stöta på hans kors. När vi överlämnar oss i Guds händer, tillåter han ofta att vi erfar smärta, ensamhet, motgångar, förtal, ärekränkningar och hån, både inifrån och utifrån. Det är för att han vill forma oss till sin avbild och att vi skall likna Honom och han tolererar även att man kallar oss galna och tar oss för dumskallar.

Då är tiden inne att älska den passiva botgöringen som kommer – dold eller öppet och oförskämt – när vi minst anar det (...).

Då vi verkligen beundrar och älskar Jesu heliga mänskliga natur, kommer vi att upptäcka hans sår, det ena efter det andra. Under dessa smärtsamma och hårda tider av passiv rening, av ljuva och bittra tårar som vi försöker dölja, bör vi gå in i vart och ett av de heliga såren för att rena oss och glädja oss över det återlösande blodet och ur det hämta vår styrka (...).

Gör det på det sätt som griper er mest: lägg all denna mänskliga ... och gudomliga kärlek i Herrens sår. Detta är att åstunda förening, att känna att vi är Kristi bröder, att vi har blodsband med Honom, att vi är söner till samma moder eftersom det är hon som har fört oss till Kristus.”

Låt oss inte bara i prövningens stund utan alltid söka mötet med den uppståndne Kristus mer ihärdigt, han som väntar på oss på altaret och i tabernaklet. Med vilken stor tillit och trygghet bör vi inte i vår bön vända oss till Jesus i sakramentet, för att med ett barns djärvhet be om så många goda ting och för så många böneämnen! Aposteln Tomas ställde mötet med Jesus som villkor för att kunna tro, medan vi genom Guds nåd numera är förvissade om att alla våra andliga svårigheter försvinner när vi infinnet oss inför Jesus i sakramentet.

Vi är inte i stånd att betrakta vare sig Herrens mänskliga eller gudomliga natur, men vi tror fullt och fast och närmar oss ”honom som ser oss, hör oss, väntar på oss och leder oss från tabernaklet, där han verkligen är närvarande, gömd under sakramentets gestalter (...), som frågar: ’Vad står på?’ Jo, det är så att

... Och genast får vi ljus, eller åtminstone accepterar vi det som sker och får frid.” ⁶⁸ På så sätt blir vi trofasta och få impulsen och kraften att säga till alla, utan hämningar, naturligt, denna angelägna sanning, nämligen att vi har mött Kristus, att vi vidrört honom, att han lever! Som den helige Josemaría avnjuter vi sanningen och lyckan som består i att *Jesus Kristus är densamme i går och i dag, och i all evighet* (Heb 13:8).

***Fac me tibi semper magis credere,
in te spem habere, te diligere***
Eukaristiska människor: tro, hopp och kärlek

Det andliga livets tillväxt är direkt förknippad med tillväxten i vördnaden för Eukaristin. Hur kraftfullt förkunnade inte vår Fader detta! Som en frukt av sin egen andliga erfarenhet, uppmanar han var och en av oss: ”Var en eukaristisk människa! Min son, om tabernaklet

är dina tankars och förhoppningars centrum, hur rikliga kommer inte din helighets och ditt apostolats frukter att bli!”⁶⁹

Önskan att bli helig och den apostoliska ivern finner sin rätta väg och sin mest fasta grund när vi betraktar Eukaristin. ”Jag förstår inte hur man kan leva kristet utan att känna sig i behov av att ständigt umgås som vän med Jesus i Ordet och Brödet, i bönen och Eukaristin. Och jag förstår mycket väl att de kristna under århundradenas lopp, generation efter generation, har velat konkretisera denna eukaristiska fromhet”⁷⁰

När Gud närmar sig själen för att dra den till sig, behöver människan förbereda sig med flera tros-, hopp- och kärleksakter. Hon bör göra sitt teologala liv mer intensivt genom att omvandla det till mer bön och botgöring, genom att oftare ta emot

sakramenten, genom att ha ett större eukaristiskt liv. Så gjorde alltid vår Fader, framför allt när Herren började uppenbara sig i hans själ och lät honom ana sin kärlek. Redan i San Carlos-seminariet tillbringade han hela nätter i bön och höll Herren sällskap framför tabernaklet. Allt eftersom dagarna gick kände han ett djupt behov av att vara med honom mer.

Den kristna vägen är en teologal väg till sitt väsen. Den är nämligen resultatet av kunskapen om det övernaturliga, av dragningen till den oändligt Gode, Treenigheten, av gemenskapen i kärlek. Den eukaristiska tillbedjan utgör dess mest sublima form, eftersom den riktar sig till Gud, närvarande på det sättet han själv har bestämt som det mest tillgängliga för oss. På samma gång och av samma skäl är den det främsta medlet vi har för att växa till i dessa tre dygder. Vår Fader bad om

dem varje dag, just i den heliga
Mässan, medan han lyfte upp Jesus i
sakramentet i den konsekrerade
hostian och i kalken med hans blod:
Adauge nobis fidem, spem, caritatem!
Gör vår tro, vårt hopp och vår kärlek
större!

Tron, hoppet och kärleken:
övernaturliga dygder som bara Gud
kan ingjuta i människans själ och
som bara han kan få att bli starkare.
Men det betyder inte att mottagandet
av dessa gudomliga gåvor skulle frita
oss från vår personliga medverkan,
för i alla sina planer tvingar den
Allsmäktige aldrig på oss sin kärlek.
”Gud vill inte ha slavar, utan barn,
och han respekterar vår frihet.” ⁷¹
Därför vill han vanligtvis att hans
outsägliga handlande skall tas emot
och vara åtföljd av människans egna
ansträngningar. Låt oss förundras
över hur högt han värderar oss.

Herrens kärleksbetygelser

Vi kan upptäcka att det faktum att Jesus är dold bakom de eukaristiska gestalterna, vilket motsvarar den sakramentala ordningens krav, också exakt motsvarar Guds önskan att inte tvinga sig på människans frihet. Genom att gömma sig inbjuder Herren oss att söka honom medan han själv kommer oss till mötes: ”han låtsas möta oss av en tillfällighet.” ⁷²

Hur många gånger upplevde inte den helige Josemaría just detta, när han utan att tänka på saken fann sig grunna på ord från den heliga Skrift som skänkte ljus över någon aspekt av hans arbete, som visade på Guds vilja eller svarade på problem och tvivel som han framlagt inför vår Herre! ”Evangelisten berättar att Jesus, när han utfört sitt under och folket vill kröna honom till konung, gömmer sig.

Herre, du som låter oss ta del av Eukaristins underverk: vi ber dig att

inte gömma dig, att leva med oss, att vi må se dig, röra vid dig, känna dig och ständigt vilja vara nära dig. Må du vara Konung i våra liv och i våra arbeten.” ⁷³

På grund av själva sin natur tenderar alltid det teologala livet som levs i tro, hopp och kärlek att växa, att motsvara nåden ännu mer. Den nöjer sig inte med det som redan finns. Ett tecken på att man verkligen älskar Gud är därför att tro att man älskar honom lite, att man måste stärka det dagliga umgänget. Bara den människa som har en ynklig kärlek, tror att hon älskar mycket. Vår Fader frågar oss skarpt: ”Hur sa du? Att du inte kan göra mer? Är det inte snarare så att du ... inte kan göra mindre?” ⁷⁴ Låt oss svara genom att än en gång närma oss Kristus, vår Herre, dold i tabernaklet: *Fac me tibi semper magis credere, in te spem habere, te diligere* ! Låt mig alltid tro

mera på dig, hoppas mera och älska mera!

Denna dragning till att göra ”mer”, liksom hela det kristna livet, finner sin rot och sin mittpunkt i Eukaristin. Jesus i Eukaristin är nämligen toppen på ”crescendot” av Guds självutgivelse till mänskligheten och när vi identifierar oss med honom, ger han oss samma inriktning på ett *crescendo* i personlig hängivelse, *suaviter et fortiter*, milt och kraftfullt, som om han ledde oss vid handen. Den helige Josemaría uttryckte det så här: ”Du började göra ett besök varje dag ... Det förvånar mig inte att du säger att du börjar tycka vansinnigt mycket om tabernaklets ljus.”⁷⁵ Och låt oss inför tabernaklet, fromt och brinnande be Jesus att han ger oss alla alltmer av ”gärningar i tron”, ”arbete i kärlek” och ”ståndaktighet i hoppet” (1 Thess 1:3, 1917 års övers.).

***O memoriale mortis Domini, panis
vivus, vitam præstans homini Till
åminnelse av korsoffret***

Eukaristin är en åminnelse av Herrens död och en festmåltid där Kristus ger oss sin kropp och sitt blod som föda. Pius XII lär oss: "Den heliga visheten har funnit ett beundransvärt sätt att genom yttre tecken, som är dödens tecken, göra vår Återlösares offer synligt. Tack vare transsubstantiationen av brödet till Kristi kropp och vinet till Kristi blod är hans kropp verkligen närvarande och på samma sätt är hans blod det. På detta sätt symboliserar de eukaristiska gestalterna, under vilka han är närvarande, det fysiska avskiljandet av blodet från kroppen. På så sätt upprepas i vart och ett av offren på altaret åminnelsen av hans död, som verkligen ägde rum på Kalvarieberget. Genom olika tecken

åsyftas och visas här på Jesus Kristus som offer.”⁷⁶

När Johannes Paulus II framlägger denna lära skriver han: ”Mässan gör korsets offer närvarande, den lägger inte till något till detta eller mångfaldigar det. Det som upprepas är firandet av *minnet* därav, *framställandet av minnet* (*memorialis demonstratio*), genom vilket Kristi enda och slutgiltiga frälsningsoffer blir närvarande i tiden. Det eukaristiska mysteriets offerkaraktär kan alltså inte förstås som något som består i sig själv, oberoende av korset, eller som endast står i ett indirekt förhållande till offret på Kalvarieberget.”⁷⁷

Den heliga Mässan är aldrig bara blott ett minne av den frälsningsbringande händelsen på Golgota, utan den får denna att bli närvarande på ett sakramentalt sätt. Varje sakrament förverkligar det som

det föreställer. Mässan föreställer Jesu offer på Kalvarieberget och närvarandegör det på samma gång. Den utgör en levande åminnelse av vår Herres lidande och död. ”När Kyrkan firar Eukaristi erinrar hon om Kristi påsk, och denna blir närvarande: det offer som Kristus en gång för alla har framburit på korset förblir alltid aktuellt.” ⁷⁸ I Mäsoffret förenar vi allt vi äger med det offer genom vilket Jesus Kristus, Kyrkans huvud, gav sig själv till Gud Fader, i tillbedjan, tacksägelse, gottgörelse för mänsklighetens synder och förbön för alla världens behov.

Det andliga livets mittpunkt och rot

Vår grundare ansträngde sig att i sin förkunnelse förklara den innerliga relationen mellan den sista nattvarden, korset och Mässan. Under en tid när betydelsen av Eukaristins offerkaraktär i inte så få kretsar mörklades, betonade han

särskilt det heliga offrets oändliga värde. Med ord som alla kunde förstå sade han en gång: ”Jag skiljer tydligt mellan instiftandet av den heliga Eukaristin, en stund då både gudomlig och mänsklig kärlek kommer till uttryck, och offret på korsets bjälke. Under nattvarden kunde Jesus lida, han hade inte ännu lidit; på Kalvarieberget håller han på att lida och lider med en evig prästs gest. Jesus är där fastnaglad med järnspik, efter att ha helgat världen genom sin jordevandring, och han dör av kärlek till var och en av oss: hela hans blod är priset för våra själar, för varje enskild själ.” ⁷⁹

Genom detta brännoffer har Herren vunnit befrielse åt oss för evigt (jfr Heb 9:12). Detta offer ”är så avgörande för människosläktets frälsning att Jesus Kristus inte har fullbordat det och återvänt till Fadern, *förrän han åt oss efterlämnat ett medel för att vi skulle kunna*

deltaga i detta offer , som om vi hade varit närvarande vid det. Så kan varje troende ta del i det och på ett outtömligt sätt ta emot dess frukter. Detta är den tro som de kristna generationerna under århundradena har levt av.” ⁸⁰

Den helige Josemaría hade förmågan att uppta detta troslegat och att leva det på djupet med allt vad det innebär. Han följde kyrkofädernas heliga råd och exempel och försökte alltid, varje dag, efterlikna det som sker i Mässan, och han rådde andra att göra detsamma: ”Identifiera dig med denne Jesus som frambär sig i hostian på altaret!” ⁸¹ Han övade sig alltid i det som han lärde ut. Den heliga Mässan, *den kristnes andliga livs mittpunkt och rot* , utgjorde grunden för var och en av hans dagar. Han mediterade över denna insikt och förmedlade den till oss i ljuset av sin djupa betraktelse över det eukaristiska mysteriet.

I Mässan ”handlar Gud,
Treenigheten, och inte människan.
Prästen som firar Mässan bidrar till
vår Herres plan genom att låna ut sin
kropp och sin röst, men han agerar
inte i eget namn, utan *in persona et in
nomine Christi* , i Kristi person och i
Kristi namn.

Treenighetens kärlek till
människorna skänker genom Kristi
närvaro i Eukaristin Kyrkan och hela
mänskligheten alla nådegåvor. Detta
är det offer som Malaki profeterade
om (...). Det är Kristi offer som
frambärs åt Fadern med den helige
Andes medverkan: ett offer av
oändligt värde, som bland oss
förevigar den återlösning som det
gamla förbundets offer inte kunde
utverka.

Den heliga Mässan ställer oss på
detta sätt inför trons främsta
mysterier, eftersom den är själva
Treenighetens gåva till Kyrkan. Man

förstår därför att Mässan är den kristnes andliga livs mittpunkt och rot. Mässan är syftet med alla sakrament. I Mässan fullkomnas det nådens liv som tog sin början i oss genom dopet och som växer, stärkt genom konfirmationen.” ⁸² *Ett modigt gensvar*

Jag vill understryka att hos ett Guds barn bör firandet av Eukaristin förvandlas till det andliga livets mittpunkt och rot, för i detta sakrament kulminerar Guds Sons offergåva av sitt liv. Det visar inte bara upp denna offergåva för oss, så att vi kan efterlikna den i vårt dagliga gensvar, utan det ger oss också Frälsningens nåd och möjligheten att hänge oss själva liksom han gjorde, till Guds ära och människornas frälsning.

När vi nu får en sådan utesäglig gåva kräver det ett modigt gensvar från vår sida och att vi på riktigt strävar

efter att förena oss, och förena allt det som vi har, med Jesu offer till Gud Fader. ”I det heliga Mäsoffret tar prästen vår Guds kropp och kalken med hans blod och höjer dem över jordens alla ting och säger: *per Ipsum, et cum Ipso et in Ipso* – genom min Kärlek!, med min Kärlek!, i min Kärlek!

Förena dig med denna gest. Mer än så: införliva denna verklighet med ditt liv” ⁸³

Jag skulle vilja framhålla att vår Fader inte begränsade sig till att lära ut att den heliga Mässan är det inre livets mittpunkt och rot, utan att han också visade hur man personligen kan motsvara denna gåva som Treenigheten ger i det heliga Mäsoffret, så att den andliga kampen hos var och en verkligen kretsar kring Mässan samt får sin näring och blir fast grundad i detta brännoffer.

Han brukade bland annat säga att det hjälpte honom mycket att dela upp dagen i två halvor: den ena för att förbereda sig till Mässan och den andra för att tacka för den. Han använde sig av den nattliga vilan för att göra sin kontemplativa dialog mer intensiv och betona dess eukaristiska dimension. I synnerhet försökte han avnjuta och fördjupa sig i varje gest och varje ord som ingår i de olika delar av vilka Eukaristifirandet består. Han förenade denna andliga övning, som alltid fick nya nyanser, med olika sätt att uttrycka tron, hoppet och kärleken samt med konkreta situationer och böneämnen. Hur stor nytta kan vi inte ha av predikan ”Eukaristin, ett trons och kärlekens mysterium!”⁸⁴

Som jag redan sagt kräver allt det som vi genom Kristi nåd – denna gudomliga sav – får från den eukaristiska roten att även vi själva

gör en ansträngning. Den helige Josemaría uppfordrar oss till denna underbara dagliga kamp: ”Kämpa för att lyckas få det heliga Mäsoffret att bli ditt inre livs mittpunkt och rot, så att hela dagen blir en kulthandling – en förlängning av den Mässa du deltagit i och en förberedelse inför nästa – som tar sig uttryck i bönesuckar och besök hos det heliga sakramentet, i att du uppoffrar ditt yrkesarbete och ditt familjeliv...”⁸⁵

Gemenskap med Kristus och Kyrkans enhet

I altarets offer förenas måltidsaspekten och offerhandlingen. Genom prästens förmedling frambär sig Kristus som ett offer till Gud Fader och samme Fader ger oss honom som föda. Kristus i sakramentet är ”bröd åt barnen.”⁸⁶ Mottagandet av Herrens kropp och blod fyller oss med en specifik nåd, som framkallar en verkan i själen som liknar födans

verkan i vår kropp, ”som till exempel att uppehålla våra kroppskrafter, att få oss att växa, att regenerera kroppen och att skänka njutning.” ⁸⁷ Men till skillnad från den kroppsliga födan, där kroppen införlivar det som vi äter, sker här det omvända: det är vi som införlivas i Kristi kropp, vi förvandlas till honom. ”Vårt deltagande i Kristi kropp och blod syftar inte till något annat än att förvandla oss till det som vi tar emot.” ⁸⁸

I Kyrkan framstår Eukaristin som enhetens sakrament, eftersom vi genom att äta av ett och samma bröd blir en enda kropp. Den heliga Mässan och kommunionen bygger upp Kyrkan, åstadkommer dess enhet och fasthet samt skapar sammanhållning. ”De som tar emot Eukaristin förenas innerligare med Kristus. På samma sätt förenar Kristus dem med alla troende i en enda kropp: Kyrkan. Kommunionen

förnyar, stärker och fördjupar denna förbindelse med Kyrkan, som redan förverkligats i dopet. I dopet har vi blivit kallade att bilda en enda kropp (jfr 1 Kor, 12:13). Eukaristin förverkligar denna kallelse.”⁸⁹

Kära döttrar och söner, hur viktigt är det inte att vi, när vi firar eller deltar i detta heliga Mäsoffer, förenar oss med Kyrkans synliga huvud! Alla innerligt förenade med den universella Kyrkans huvud, Påven. Ni, med dem som förestår varje delkyrka, biskoparna, och särskilt med denne er Fader som Herren har velat sätta som synligt huvud och enande princip för ”denna lilla del av Kyrkan” som Verket är.

Præsta meæ menti de te vivere, et te illi semper dulce sapere Att leva av Kristus

”Som följd av sin förening med Ordet är Kristi kött livgivande.”⁹⁰ Den helige Lukas skriver: ”Hela hopen

försökte röra vid honom, ty det gick ut kraft från honom, och han botade alla” (Luk 6:19). Även det eukaristiska brödet är inte bara levande bröd utan livgivande bröd som ger oss gudomligt liv i Kristus. Då vi tar emot det kan var och en av oss med den helige Paulus säga: ”Jag lever, fast inte längre jag själv, det är Kristus som lever i mig” (Gal 2:20).

Præsta meæ menti de te vivere... Må min själ leva av dig... Denna vers inbjuder allt i oss att få sin näring genom att alltid leva av Kristus, att alltid uppföra oss helt troget mot hans kärlek, att ihärdigt njuta av hans ljuvlighet. Må vår glädje och vår ”njutning” alltid finnas i Kristus, må vi dras till honom ”som järnet dras till en magnet.” ⁹¹

Denna uppriktiga önskan, denna bön, bidrar kraftfullt till att längta efter och vårda vårt helgjutna liv, med andra ord, att bara tjäna en

Herre (jfr Matt 6:24), bara söka en sak (jfr Luk 10:42) och helt och fullt underkasta oss en enda Kärlek, honom. Att bara vilja det som Gud vill och att ta emot allt det övriga därför att Gud vill det och på det sätt och i den mån han bestämmer det. Att i så hög grad identifiera oss med Kristus, att uppfyllandet av hans vilja blir till det väsentliga draget i den egna personligheten. Det betyder att "låta samma sinnelag råda hos er som också fanns hos Kristus Jesus"(Fil 2:5). För att uppnå detta, låt oss be Honom om det, som den helige Josemaría gjorde: "Må jag se med dina ögon, min Kristus, min innerligt älskade Jesus." ⁹²

Vi kristna får inte glömma att tillsammans med Herren är allt heligt, *omnia sancta*, men utan honom är allt världsligt, *mundana omnia* . Låt oss inte luras av den brist på kärlek som döljer sig bakom naturlighetens sken och som gör att

vi inte med beslutsamhet – av kärlek – tar på oss konsekvenserna av vår trofasthet mot Kristus. Vårt förhållande till Gud kan bara byggas enligt den unika förebild som Kristus utgör, och vi måste klart och tydligt inse att Jesu förhållande till sin Fader utstrålar en fullständig enhet: ”Jag och Fadern är ett” (Joh 10:30).

Ett helgjutet liv

Den heliga Mässan äger i sig själv en förmåga att verkligen göra den mänskliga existensen enhetlig, och denna förmåga blir ännu starkare när man strävar efter att göra Mässan till det inre livets mittpunkt. I den oblodiga förnyelsen av sitt offer på Kalvarieberget tar Jesus i sakramentet på ett fullständigt sätt upp arbetet och avsikterna hos den person som förenar sig med hans offer, och sammanfattar dem i sin tillbedjan inför Fadern, i den tacksägelse som han uttrycker för

honom, i den gottgörelse han
frambär honom och i den förbön han
riktar till honom.

Liksom Kristus under sin vandring
här på jorden sammanfattade hela
mänsklighetens historia alltifrån
Adam, och i döden på korset
sammanfattade hela sitt liv, förenas
även i Mäsoffret allt det som Gud
ger mänskligheten och allt det som
människorna kan lyfta upp mot
Fadern i Kristus under den helige
Andes impuls. Med ett ord: ”Den
heliga Eukaristin (...) sammanfattar
och förverkligar Guds
barmhärtighetsgärningar mot
människan.” ⁹³

Det heliga Mäsoffret sammanfattar
allt det som vårt förhållningssätt bör
vara: kärleksfull tillbedjan,
tacksägelse, gottgörelse, förbön, dvs.
att vara hängivna Gud och alla våra
medmänniskor genom honom. Allt
det som betrycker och tynger oss, allt

det som gläder oss och inger oss förhoppningar, varje enskild sak i vårt dagliga görande och låtande bör sammanstråla i Mässan. Vi bör gå till Mässan med våra och andras, med hela världens bekymmer.

Under förra julen sade jag till några av era bröder att de inte borde besöka Betlehem i sina tankar endast med sina egna böneämnen och behov, utan att de till Jesusbarnet skulle bära fram alla Verkets medlemmars, hela Kyrkans lidanden och angelägna ärenden, ja, hela världens. Och nu råder jag er alla till samma sak: gå i Mässan och bär fram allas materiella och andliga behov åt Herren, så som Kristus steg upp på bjälken lastad med alla människors synder från alla tider. Låt oss försöka stiga upp på korset med honom, där han bad inför sin Fader såsom han nu ber från alla altaren och tabernakel på denna jord för att med Guds frikostighet för varje varelse

utverka alla de nådegåvor – utan undantag – som var och en behöver.

Ni kommer ihåg hur den helige Josemaría år 1966 hade en stark upplevelse som han återberättade så här: ”Efter många år gjorde denne präst en underbar upptäckt; han förstod att den heliga Mässan är ett verkligt arbete: ”operatio Dei”, Guds arbete. Och när han den dagen firade Mässan, kände han smärta, glädje och trötthet. Han kände sig kroppsligt utmattad av ett gudomligt arbete. Även av Kristus krävdes en ansträngning för den första Mässan – för korset.”⁹⁴

Han tolkade denna händelse som om Gud hade velat belöna honom för hans mångåriga ansträngning att centrera hela sin existens kring det heliga Mäsoffret, och på samma gång bekräfta denna vägs övernaturliga värde för att uppnå ett helgjutet liv, vilket är så utmärkande

för Verkets anda. Låt oss dag för dag
bemöda oss om att, vad vi än gör,
vända sinnet till Jesus Kristus, för att
ansluta oss till hans rådslut och
tränga in i hans ljuva vishet.

***Pie pellicane, Iesu Domine, me
immundum munda tuo sanguine
Att bli allt renare***

Den gamla uppfattningen att
pelikanen ger sina ungar näring med
sitt blod som den låter strömma ur
sitt bröst genom att själv såra det
med sin näbb, har varit en
traditionell symbol för Eukaristin.
Denna symbol försökte uttrycka hur
Eukaristins båda sidor, offer- och
måltidskaraktären, inte går att skilja
åt. I den heliga Mässan ”blir vårt
frälsningsverk närvarande varje
gång korsoffret firas,” ⁹⁵ och vi får
Kristi kropp att äta och Kristi blod att
dricka.

I detta sakrament är det tydligt att
Kristi blod har en

frälsningsbringande verkan samtidigt som den ger oss näring och skänker välbehag. Det är blod som tvättar bort alla synder (jfr Matt 26:28) och gör själen ren igen (jfr Upp 7:14). Blod som föder kvinnor och män med kyska kroppar och rena hjärtan (jfr Sak 9:17). Blod som berusar, som uppfyller oss med den helige Ande och lossar tungorna så att de kan sjunga och berätta om *magnalia Dei* (Apg 2:11) – Guds underverk.

Eftersom Eukaristin är själva offret på Kalvarieberget har den kraft att rena från all synd och skänka all nåd. Det är ur Mässan, ur Kalvarieberget, som alla andra sakrament föds, vilka sedan leder oss till Jesu Kristi brännoffer som utgör deras mål. Men det sakrament som Gud har bestämt vara den vanliga vägen för att förlåta dödssynderna är inte Mässan utan botens sakrament. Påminn folk om detta när ni verkar

apostoliskt. Boten är det sakrament som försonar oss med Gud och Kyrkan genom den avlösning som följer på den fullständigt uppriktiga och ångerfulla beännelsen inför prästen av alla dödssynder som ännu inte direkt har förlåtits i detta sakrament.⁹⁶ *Att ta emot kommunionen på ett värdigt sätt*

Än mer: just för att Eukaristin är ett uttryck för kärlek och själv meddelar kärlek kräver den att de som önskar ta emot Herrens kropp och blod har en klar vilja att förena sig med Jesus genom nåden. ”Har du någon gång tänkt på hur du skulle förbereda dig för att ta emot Herren om man bara kunde ta emot kommunionen en gång under hela livet?

Låt oss tacka Gud för den lätthet med vilken vi kan närma oss honom, men ... vi bör tacka honom genom att förbereda oss mycket väl för att ta emot honom.”⁹⁷

Kvalitén och finkänsligheten i denna förberedelse beror, som vi tidigare sagt, på personens finkänsla och inre djup, särskilt på dennes tro och dennes kärlek till Jesus i sakramentet. ”Vi bör ta emot Herren i Eukaristin som man tar emot denna världs betydelsefulla människor, och rentav bättre!: med utsmyckningar, ljus, nya kläder ...

Och om du frågar mig vilken renhet, vilka utsmyckningar och vilka ljus du bör ha, svarar jag dig: renhet i dina sinnen, vart och ett av dem; utsmyckningar i dina själsförmögenheter, var och en av dem; ljus i hela din själ.”⁹⁸

Vi behöver naturligtvis inte vänta tills vi blir fullkomliga för att ta emot Herren i sakramentet – då skulle vi behöva vänta för evigt. Inte heller bör vi sluta att delta i Mässan för att vi inte känner något eller för att vi är förströdda. ”Gå till kommunion. Det

är ingen brist på vördnad. Gå till
kommunion idag, då du just har
blivit fri från den där snaran.

Glömmer du att Jesus sade: 'Det är
inte de friska som behöver läkare,
utan de sjuka?'”⁹⁹

Ännu mindre bör vi låta bli att gå till
kommunion när det verkar som om
vi – trots att vi går så ofta – inte får
den sakramentala verkan som vi
kunde ha hoppats få tack vare Guds
frikostighet. ”Jag har gått till
kommunion dagligen i så många år!
Andra skulle redan vara helgon –
sade du till mig – men jag är
fortfarande densamme!

Min son – svarade jag dig – fortsatt
att gå till kommunion dagligen och
tänk: 'Vad skulle det ha blivit av mig
om jag inte gått till kommunion?'”¹⁰⁰

Vi kristna bör istället tänka på att
vanan att gå till kommunion ofta,
som har praktiserats i Kyrkan sedan

gammalt, är ett tecken på verklig förälskelse, som de egna bristerna inte kan släcka. ”Du apostoliska själ, betyder inte det förtroliga umgänget med Jesus – i årtal har du varit i hans närhet! – någonting alls för dig?” ¹⁰¹

När dessa falska argument eller andra liknande smyger sig in, är ögonblicket inne att med tacksamhet och tillit till Jesus, mer än någonsin tillägna oss den romerske officerens hållning som vi ger uttryck för i den heliga Mässan: ” *Domine, non sum dignus !* ” Vi får inte glömma att inför Kristi majestät och fullkomlighet, han som på en gång är Gud och människa, är vi tiggare utan egendom, spetälska befläckade med högmodets fläckar, som inte alltid urskiljer Guds hand i det som sker och vid andra tillfällen blir förlamade inför hans vilja. Men allt detta ger oss inte rätt att dra oss tillbaka, tvärtom bör det leda till att

vi gång på gång, liksom vår Fader gjorde, upprepar: ”Jag önskar att ta emot dig, Herre, med den renhet, ödmjukhet och andakt...”

***Cuius una stilla salvum facere
totum mundum quit ab omni
scelere Att få andra att lära känna
Eukaristins verkan***

Med dessa ord nämner vi än en gång detta drag som i så hög grad utmärker Eukaristin: dess ymnighet, den gudomliga kärlekens överflöd, som vi har fått del av och som ständigt erbjuds oss på nytt.

Ovanstående vers ur den eukaristiska hymnen hänvisar till sakramentets kraft att gottgöra: en droppe av Människogudens blod hade varit nog för att utplåna alla mänsklighetens synder. Men han ville utgjuta det i dess helhet. ”En av soldaterna stack upp sidan på honom med sin lans, och då kom det ut blod och vatten” (Joh 19:34). Blodet är

bland antikens folk och i viss mån ännu idag ett tecken på liv. Kristus ville inte bespara sig något av sitt blod. Detta uttryckte även hans bestämda vilja att ge oss hela sitt liv.

När vi betraktar Jesu totala hängivelse för vår skull, när vi än en gång inser att ”det inte går att i Kristus skilja hans väsen som Gud och människa från hans uppdrag som Återlösare”¹⁰², uppmuntras vi till att begrunda att vi inte får nöja oss med att personligen uppföra oss som eukaristiska människor. Vi bör också uppmuntra andra att ta samma beslut.

Det räcker inte med att var och en av oss söker Herren i Eukaristin och umgås med honom där. Vi måste också genom vårt apostoliska arbete ”smitta” så många som möjligt, så att även de beundrar och främjar denna oförlikneliga vänskap. ”Älska Jesus i sakramentet väldigt mycket och få

många människor att älska honom. Ni kan bara lära ut den till era medmänniskor om ni själva har denna föresats fast förankrad i era själar, för ni kan endast ge det som ni själva upplever, det som ni äger, det som ni är.”¹⁰³

Inför den sorgliga okunnighet som råder i våra dagar även bland många katoliker, låt oss tänka, mina kära döttrar och söner, på hur viktigt det är att förklara för folk vad den heliga Mässan är och hur värdefull den är, vilka förutsättningarna är för att ta emot Herren i den heliga kommunionen, varför vi känner oss manade att besöka honom i tabernaklet, hur värdet och betydelsen av ”fromhetens etikett”¹⁰⁴ visar sig.

Här öppnar sig ett outtömligt och mycket rikt fält för det personliga apostolatet, som genom Herrens välsignelse kommer att ge upphov till

många kallelser. Vår käre Fader sade detta alltifrån början, och visade det även med sitt dagliga beteende: "För att uppfylla denna vår konungs Kristi vilja (här syftar vår Fader på Verkets utbredning över hela världen) är det nödvändigt att ni har ett rikt inre liv: att ni blir eukaristiska människor, lunulor, bedjande människor. För bara så kommer ni att ha den iver som Verkets anda kräver." ¹⁰⁵ *Att älska självtukt och bot*

Om vi verkligen vill omvandlas till eukaristiska människor och bedjande människor, kan vi inte avstå från en ständig förening med korset, bland annat genom den frivilliga självtukten eller den som vi accepterar. Don Alvaro berättade skriftligen att vår Fader en gång frågade några av sina barn: "Vad skall vi i Opus Dei göra för att vara apostlar, så som Herren vill att vi skall vara?" Och han besvarade genast själv frågan energiskt och

med fast övertygelse: ”Vi skall bära den korsfäste Kristus i oss själva! (...) Herren lyssnar på bönerna från de människor som utövar självtukt och gör bot.” ¹⁰⁶

Don Alvaro drog genast slutsatsen, som han tillämpade både på sig själv och på andra: ”Tänk på att vi, för att vara trogna det stora åtagandet att vara medåterlösare, måste identifiera oss personligen med vår Herre Jesus Kristus genom att korsfästa lidelserna och begären som vi har i själen och i kroppen (jfr Gal 5:24). Detta är den gudomliga ”paradox” som var och en på nytt måste förpliktiga sig till: ”För att leva måste man dö (Vägen, nr 187).” ¹⁰⁷

Just i det sakrament där Guds Son offrar sig får vi nåden och kraften att efterlikna Kristus på korset. Låt oss inte tvivla på det: ursprunget och roten till vårt liv i självtukt befinner sig i den eukaristiska andakten. Bara

om vi verkligen – *cum gaudio et pace* , med glädje och frid – lever fastnaglade med Kristus på korset, bara om vi ”av kärlek underkastar oss och ödmjukar oss”, om ”våra tankar, våra känslor, våra sinnen och själsförmögenheter, våra ord och våra verk”, allt, är ”väl bundet genom kärleken till jungfru Maria, till hennes Sons kors”, bara då blir vi i stånd att säga att vi är äkta eukaristiska människor.¹⁰⁸ En eukaristisk människa har – alltid och samtidigt – ett prästerligt sinne. Rent konkret betyder detta att varelsen brinner av längtan att gottgöra och offra sig. Den som gör det, den har en ”grundläggande, helt och hållet, eukaristisk själ”¹⁰⁹

När vi tar på allvar att Mässan är ”vår Mässa, Jesus”, därför att Jesus firar den med var och en av oss, därför att var och en gör ett offer av sig själv som han skänker Gud Fader tillsammans med Kristi offer, då

sträcker den sig ut över dygnets tjugofyra timmar. ”Älska Herren mycket. Längta efter att sona, efter att visa större ånger. Det är nödvändigt att göra bot, först för vår egen skull, så som prästen gör innan han går fram till altaret. Och vi, som har ett prästerligt sinne, förvandlar vår dag till en Mässa, djupt förenade med Prästen Kristus, för att frambära ett heligt offer åt Fadern, som gottgör för våra egna personliga synder och alla människors (...). Behandla Herren väl, i Mässan och under hela dagen.” ¹¹⁰ ***Iesu, quem velatum nunc aspicio, oro, fiat illud quod tam sitio, ut te revelata cernens facie, visu sim beatus tuæ gloriæ. Hunger efter att se Kristi ansikte***

Hymnen *Adoro te devote* avslutas med denna strof, som kan sammanfattas så här: Herre, jag vill se dig! Detta är en naturlig slutsats, eftersom Eukaristin, som är ”underpanten på vår tillkommande

härlighet,”¹¹¹ låter oss känna en försmak av det slutgiltiga livet. ”Eukaristin är verkligen en flik av himmelen som öppnar sig mot jorden, en ljusstråle från det himmelska Jerusalems härlighet, som tränger igenom vår historias töcken och som upplyser vår väg.”¹¹²

Denna centrala skatt i Kyrkan föregriper evigheten och förvandlar oss till bordsgäster vid ”lammets bröllopsmåltid”, där de saliga mättar sig vid anblicken av Gud och hans Smorde (jfr Upp 19:6-10). Genom Guds nåd har vi redan nu tillträde till samma verklighet, men inte helt och fullt, utan ofullständigt (jfr 1 Kor 13:10-12). Genom sakramentets gåva ökar och befästs det nya livet som vi fått genom dopet och som är kallat att fullbordas i härligheten.

När vi tar emot Jesus i den heliga kommunionen blir vi lugna inför döden och inför domslutets ovisshet,

för han har försäkrat oss: ”Den som äter mitt kött och dricker mitt blod har evigt liv, och jag skall låta honom uppstå på den sista dagen” (Joh 6:54). ”Den som låter sig näras av Kristus i Eukaristin behöver inte invänta den hinsides tillvaron för att ta emot det eviga livet, han äger det redan här på jorden, som förstlingsgåva av den kommande fullheten, som skall beröra människan i hennes helhet. Ty i Eukaristin får vi även ta emot löftet om kropparnas uppståndelse vid tidens slut.” ¹¹³ Tron och hoppet som Eukaristin skänker tar bort många slags rädslor.

Den heliga Eukaristin är ”den mest heliga och betydelsefulla handling som vi människor, genom Guds nåd, kan genomföra i detta liv. Att ta del av Herrens kropp och blod blir i viss bemärkelse att liksom frigöra oss från våra band på jorden och i tiden, för att redan vara med Gud i himlen, där Kristus själv skall torka tårarna

från våra ögon och där varken död, sorg eller klagan skall finnas mer, eftersom den gamla världen redan skall ha nått sitt slut (jfr Upp 21:4).”

114

Detta sakrament är som tröskeln mellan detta livet och nästa, inte bara när det ges de döende i form av färdkost, utan snarare därför att det innehåller *Christus passus*, som redan är i sin härlighet, som i sakramentet delar detta livets villkor, medan han redan till sin substans tillhör det nästa. Även av denna anledning får den eukaristiska fromheten oss att bli mer och mer Opus Dei genom att uppmuntra oss att leva som kontemplativa människor i världen, ty vi älskar medan vi vandrar både på jorden och i himlen: ”inte *mellan* himmel och jord, för vi hör till världen. I världen och i paradiset på samma gång! Detta vore det rätta sättet att uttrycka hur vi bör ordna vårt liv,

medan vi befinner oss *in hoc saeculo*, här nere på jorden.”¹¹⁵ .

Underpant på det eviga livet

Guds frälsningsplan påbörjas under denna jordiska etapp som är den ”näst sista”, och fullbordas i nästa, som varar för evigt.¹¹⁶ På så sätt för trons ljus med sig att vi redan nu får en glimt av den kunskap vi en gång kommer att få ansikte mot ansikte, en glimt av härlighetens saliga skådande. I Eukaristin stöder sig strävan efter härligheten framför allt i kärleken som föds i umgänget med Herren. Den eukaristiska människan längtar efter att öppet tillbe den som hon redan tillber dold i brödet, för det upprepade umgänget med en dold kärlek ger upphov till en ohejdad längtan att äga den öppet. ”Umgås med Jesu heliga mänskliga natur... Och han kommer att i din själ ingjuta en omätlig hunger, en

omåttlig längtan efter att betrakta hans Anlete.” ¹¹⁷

Detta har alltid varit helgonens otålighet, den som den helige Josemaría hyste i sitt hjärta. ”De som älskar varandra vill se varandra. De förälskade har ögon endast för sin kärlek. Är det inte logiskt att det är så? Människohjärtat känner sådana behov. Jag skulle ljuga om jag förnekade att längtan efter att betrakta Jesu anlete ligger mig mycket varmt om hjärtat. *Vultum tuum, Domine, requiram* (Ps 26:8), Herre, jag skall söka ditt ansikte. Jag gläds då jag sluter mina ögon och föreställer mig att en dag, när Gud vill det, skall det ögonblick komma då jag skall kunna se honom, inte ’som i en gåtfull spegelbild ... utan ansikte mot ansikte’ (1 Kor 13:12). Ja, mina barn, ’jag törstar efter Gud, efter den levande Guden, när får jag komma, när får jag träda fram inför Gud?’ (Ps 42:3).” ¹¹⁸

Den eukaristiska andakten förmedlar oss denna längtan och får den att tillta, ända tills det blir så att det enda som betyder något för oss är att vara med Kristus, utan att detta skiljer oss från världen. Vi kommer tvärtom att älska världen ännu mer lidelsefullt när vårt hjärta är innerligt förbundet med Jesu hjärta. Det nära umgänget med Herren i Eukaristin kommer att kraftfullt befästa vår övertygelse att lyckan inte finns i något av världens goda som åldras och försvinner, utan i att alltid få vara med honom, för han är lyckan, som vi redan nu äger som "oändlig skatt, den dyrbaraste pärlan" i detta sakrament.¹¹⁹ "Då han delade ut den heliga kommunionen, hade en viss präst lust att ropa: Här räcker jag dig Lyckan!"¹²⁰ *Jungfru Maria, eukaristisk kvinna*

Johannes Paulus II har med benämningen "eukaristisk kvinna" föreslagit Kyrkan Jungfru Maria som

”skola” och ”vägvisare” som skall lära oss att falla i förundran – vilket betyder att ta emot, tillbedja, tacka ... – inför Eukaristins mysterium.¹²¹

I trons ljus förstår vi detta mycket väl. Vår Fader gjorde det och han lät oss begrunda att i den heliga Mässan ”deltar den heliga Jungfrun på något sätt, genom sin djupa förening med den heliga Treenigheten och för att hon är mor till Kristus, till hans kropp och blod. Hon är mor till Jesus Kristus, fullkomlig Gud och fullkomlig människa. Jesus Kristus blev till i den heliga Marias moderliv, utan någon mans deltagande, uteslutande genom den helige Andes kraft. I hans ådror flyter samma blod som i hans mors: detta blod frambärs i det återlösande offret, på Kalvarieberget och i den heliga Mässan.”¹²²

Vid korsets fot förenade Maria sitt eget inre offer med sin Sons – ”när

såg ni en plåga sådan som min?”
(Klag 1:12) – och hon medverkade
sålunda i frälsningsverket på
Golgota. Hon själv, ”är närvarande,
med Kyrkan och som Kyrkans
moder, vid alla tillfällen då vi firar
Eukaristin”¹²³ och samverkar med
sin Son för att över hela världen
sprida – all nåds förmedlarinna som
hon är! – den oändligt heliggörande
kraften i det heliga offret, som endast
Jesus fullföljer.

Mina döttrar och söner, om vi på
något sätt jämfört oss med Dismas,
den gode rövaren, eller med aposteln
Tomas, hur mycket mer skall vi då
inte se upp till Maria för att ännu
mer lära känna och älska Jesus i
sakramentet, för att lära oss av
honom och efterlikna honom, för att
”behandla honom väl”? Låt oss i
detta ytterst personliga arbete som
hela tiden förnyar oss inombords och
fyller oss med önskan att vara heliga
och att verka apostoliskt, ta hjälp av

att betrakta rosenkransens hemligheter, alltifrån Bebådelsen, när vi ser hur Jungfru Maria villkorslöst i sitt rena sköte tar emot Ordet som blivit kött, ända till hennes förhärligande, när Gud tar emot henne till kropp och själ i härligheten och kröner henne till vår Drottning, Mor och Härskarinna.

”Till Jesus går och ’återvänder’ man alltid genom Maria.” ¹²⁴ Låt oss be vår mor att hon alltid, och särskilt under detta eukaristiska år, tar oss vid handen, så att vi alltid kan säga till Herren i sakramentet, med ord och med handlingar: ”Jag tillber dig, jag älskar dig!” *Adoro te devote* ! Och när vi gör det, låt oss höra vår käre Faders ord som ihärdigt uppmanar oss: ”Åkalla Maria och Josef, för de finns på något sätt närvarande i tabernaklet, liksom de var närvarande i Betlehem och i Nasaret (...) Glöm inte det!” ¹²⁵

Med all min kärlek, välsignar er
er Fader

+ Javier

Rom, den 6 oktober 2004, andra
årsdagen av den helige Josemarías
helgonförklaring.

Fotnoter

¹ Vat. II, Dekr. *Presbyterorum ordinis* ,
nr 5.

² Den helige Josemaría, *Es Cristo que
pasa* , nr 87. Jfr Vat. II, Dogm. konst.
Lumen gentium , nr 11; Dekr.
Presbyterorum ordinis , nr 14.

³ Konciliet i Trient, sess. 13, *Dekretet
om den heliga eukaristin*, kanon 1
(Denz. 1651).

⁴ Jfr *ibid* , kanon 2 (Denz. 1652).

⁵ Den helige Josemaría, *Vägen* , nr
538.

⁶ Den helige Josemaría, Anteckningar tagna under en betraktelse, 14/4 1960.

⁷ Den helige Josemaría, *Es Cristo que pasa* , nr 83.

⁸ Jfr *ibid.* , nr 84.

⁹ Den helige Johannes Chrysostomos, *Homiliae in Matthaeum* , 82, 4 (PG 58, 743).

¹⁰ Jfr Den helige Josemaría, *Vägen* , nr 269, 537 och 554; *Forja* , nr 831 och 991; *Es Cristo que pasa*, nr 151.

¹¹ Den helige Josemaría, *Vägen* , nr 267.

¹² Den helige Josemaría, *Es Cristo que pasa* , nr 84.

¹³ *Ibid.* ¹⁴ Den helige Josemaría, predikan *Sacerdote para la eternidad* , 13/4 1973.

¹⁵ Den helige Josemaría, *Es Cristo que pasa* , nr 64.

¹⁶ Den helige Josemaría,
Anteckningar tagna under ett
samkväm, oktober 1972.

¹⁷ Den helige Josemaría, *Es Cristo que pasa* , nr 90.

¹⁸ Jfr den helige Thomas av Aquino,
Summa Theologiae , II-II, q. 84, a. 2;
den helige Johannes av Damaskus,
De fide orthodoxa , 4, 12 (PG 94,
1133).

¹⁹ Den helige Josemaría,
Anteckningar tagna under ett
samkväm, 4/4 1970.

²⁰ Den helige Josemaría, *Vägen* , nr
539 och 538. Jfr *Plogfåran* , nr 685
och 686; *Forja* , nr 887.

²¹ Den helige Josemaría, *Es Cristo que pasa* , nr 161.

²² Den helige Josemaría,
Anteckningar tagna under en
betraktelse, 14/4 1960.

²³ *Lauda, Sion, Salvatorem, / lauda
ducem et pastorem / in hymnis et
canticis. / Quantum potes, tantum
aude: / quia maior omni laude, / nec
laudare sufficis* (*Missale* , Kristi
kropp och blods högtid, sekvensen
Lauda Sion).

²⁴ Den helige Josemaría, *Forja* , nr
838. Jfr nr 832 och 837.

²⁵ *Ibid.*, nr 824.

²⁶ Den helige Josemaría, *Plogfåran* ,
nr 818.

²⁷ Den helige Josemaría, *Vägen* , nr
533.

²⁸ Den helige Josemaría, *Es Cristo que
pasa* , nr 151.

²⁹ *Ibid.* , nr 156.

³⁰ Den helige Josemaría, *Sacerdote para la eternidad* .

³¹ *Missale* , Kristi kropps och blods högtid, sekvensen *Lauda Sion* .

³² Den helige Josemaría, *Brev 28/3* 1973, nr 7.

³³ Den helige Josemaría, *Es Cristo que pasa* , nr 153.

³⁴ Konciliet i Trient, sess.13, *Dekret om den heliga Eukaristin* , kap. 4 (Denz. 1642).

³⁵ Paulus VI, *Guds folks trosbekännelse* , 30/6 1968, nr 28. Jfr Johannes Paulus II, Encykl. *Ecclesia de Eucharistia* , 17/4 2003, nr 15.

³⁶ Jfr t ex Pius XII, Encykl. *Mediator Dei* , 20/11 1947; Paulus VI, Encykl. *Mysterium fidei* , 3/9 1965; Johannes Paulus II, Encykl. *Ecclesia de Eucharistia* , 17/4 2003; *Katolska kyrkans katekes* , nr 1322-1419.

- ³⁷ Jfr Vat. II, Dogm. konst. *Dei Verbum*, nr 10.
- ³⁸ Den helige Josemaría, *Es Cristo que pasa* , nr 84.
- ³⁹ *Ibid.* , nr 109.
- ⁴⁰ *Ibid.* , nr 6.
- ⁴¹ Den helige Josemaría, *Brev 28/3* 1973, nr 10.
- ⁴² Den helige Josemaría, *Es Cristo que pasa* , nr 80.
- ⁴³ *Ibid* , nr 6.
- ⁴⁴ Den helige Josemaría, *Plogfåran* , nr 817.
- ⁴⁵ Den helige Josemaría, *Es Cristo que pasa* , nr 155.
- ⁴⁶ Konciliet i Trient, sess. 22, *Lära om det heliga mässoffret* , kap. 2 (Denz. 1743).

- ⁴⁷ Johannes Paulus II, Encykl. *Ecclesia de Eucharistia* , nr 12.
- ⁴⁸ Konciliet i Trient, sess.13, *Dekret om den heliga Eukaristin* , kap. 7 (Denz. 1646-1647).
- ⁴⁹ Den helige Josemaría, *Vägen* , nr 533.
- ⁵⁰ *Ibid.* ⁵¹ Den helige Thomas av Aquino, *Collatio 4 in Credo* .
- ⁵² *Ibid* .
- ⁵³ Den helige Josemaría, Brev 24/3 1931, nr 61.
- ⁵⁴ Den helige Josemaría, *Sacerdote para la eternidad* .
- ⁵⁵ Den helige Josemaría, *Vägen* , nr 509.
- ⁵⁶ Den helige Josemaría, *Forja*, nr 887.
- ⁵⁷ Den helige Josemaría, *Korsvägen* , 12:e stationen, nr 4.

⁵⁸ Den helige Josemaría, *Vägen*, nr 876.

⁵⁹ Den helige Josemaría, *Guds vänner* , nr 232.

⁶⁰ *Ibid* .

⁶¹ Den helige Josemaría, *Forja*, nr 827

⁶² Den helige Josemaría, *Brev 28/3* 1973, nr 7.

⁶³ Johannes Paulus II, Encykl. *Ecclesia de Eucharistia* , nr 14.

⁶⁴ Den helige Josemaría, *Korsvägen* , 5:e stationen.

⁶⁵ Den helige Josemaría, Anteckningar tagna under ett samkväm, 25/6 1972.

⁶⁶ Den helige Josemaría, Anteckningar tagna under en betraktelse, 9/4 1937.

⁶⁷ Den helige Josemaría, *Guds vänner* , nr 301-303.

⁶⁸ *Ibid.*, nr 249.

⁶⁹ Den helige Josemaría, *Forja* , nr 835.

⁷⁰ Den helige Josemaría, *Es Cristo que pasa*, nr 154.

⁷¹ *Ibid.* , nr 129.

⁷² Den helige Josemaría, *Sacerdote para la eternidad* .

⁷³ Den helige Josemaría, *Forja*, nr 542.

⁷⁴ Den helige Josemaría, *Vägen* , nr 23.

⁷⁵ Den helige Josemaría, *Plogfåran* , nr 688.

⁷⁶ Pius XII, Encykl. *Mediator Dei* , 20/11 1947, nr 20.

⁷⁷ Johannes Paulus II, Encykl. *Ecclesia de Eucharistia* , nr 12. Jfr Konciliet i

Trient, sess. 22, *Lära om det heliga Mäsoffret*, kap. 2 (Denz. 1743).

⁷⁸ *Katolska kyrkans katekes*, nr 1364.

⁷⁹ Den helige Josemaría,
Anteckningar tagna under ett
samkväm, 22/5 1970.

⁸⁰ Johannes Paulus II, Encykl. *Ecclesia de Eucharistia* , nr 11.

⁸¹ Den helige Josemaría,
Anteckningar tagna under en
betraktelse, 14/4 1960.

⁸² Den helige Josemaría, *Es Cristo que pasa* , nr 86-87.

⁸³ Den helige Josemaría, *Forja* , nr 541.

⁸⁴ Jfr *Es Cristo que pasa*, nr 88-91.

⁸⁵ Den helige Josemaría, *Forja* , nr 69.

⁸⁶ *Missale* , Kristi kropps och blods
högtid, sekvensen *Lauda Sion* .

⁸⁷ Den helige Thomas av Aquino, *Summa Theologiae* , III, q. 79, a. 1.

⁸⁸ Den helige Leo den Store, 12 *predikan om Jesu lidande och död* , 7 (PL 54, 357).

⁸⁹ *Katolska kyrkans katekes* , nr 1396.

⁹⁰ Konciliet i Efesos, år 431 (Denz. 262).

⁹¹ Den helige Josemaría, *Guds vänner* , nr 296.

⁹² Den helige Josemaría, Anteckningar tagna under en betraktelse, 19/3 1975.

⁹³ Den helige Josemaría, *Conversaciones con Mons. Escrivá de Balaguer* , nr 123.

⁹⁴ Den helige Josemaría, *Korsvägen* , 11:e stationen, nr 4.

⁹⁵ Vat. II, Dogm. konst. *Lumen gentium* , nr 3.

⁹⁶ Jfr Johannes Paulus II, Ap. förm. *Reconciliatio et pœnitentia* , 2/12 1984, nr 31, I.

⁹⁷ Den helige Josemaría, *Forja* , nr 828.

⁹⁸ *Ibid.* , nr 834.

⁹⁹ Den helige Josemaría, *Vägen* , nr 536.

¹⁰⁰ *Ibid.*, nr 534.

¹⁰¹ *Ibid.*, nr 321.

¹⁰² Den helige Josemaría, *Es Cristo que pasa* , nr 122.

¹⁰³ Den helige Josemaría,
Anteckningar tagna under ett
samkväm, 4/4 1970.

¹⁰⁴ Den helige Josemaría, *Vägen*, nr 541.

¹⁰⁵ Den helige Josemaría, *Instrucción* ,
1/4 1934, nr 3. Det spanska ordet för

“lunulor” är “viriles”, som betyder både “lunulor” (lunula är den del av monstransen som bär hostian) och ”manliga”.

¹⁰⁶ Minne nedskrivet av don Alvaro, Brev, 16/6 1978.

¹⁰⁷ *Ibid* .

¹⁰⁸ *Ibid* .

¹⁰⁹ Den helige Josemaría, *Forja*, nr 826.

¹¹⁰ Den helige Josemaría, Anteckningar tagna under ett samkväm, 6/10 1968.

¹¹¹ Vat. II, Dogm. konst., *Sacrosanctum Concilium* , nr 47.

¹¹² Johannes Paulus II, Encykl. *Ecclesia de Eucharistia* , nr 19.

¹¹³ *Ibid* . , nr 18.

¹¹⁴ Den helige Josemaría,
*Conversaciones con Mons. Escrivá de
Balaguer* , nr 113.

¹¹⁵ Den helige Josemaría,
Anteckningar tagna under en
betraktelse, 27/3 1975.

¹¹⁶ Jfr. Johannes Paulus II, Encykl.
Evangelium vitæ , 25/3 95, nr 2.

¹¹⁷ Den helige Josemaría, *Korsvägen* ,
6:e stationen, nr 2.

¹¹⁸ Den helige Josemaría,
Anteckningar tagna under en
betraktelse, 25/12 1973.

¹¹⁹ Den helige Josemaría, *Vägen* , nr
432.

¹²⁰ Den helige Josemaría, *Forja* , nr
267.

¹²¹ Jfr. Johannes Paulus II, Encykl.
Ecclesia de Eucharistia , nr 53-58.

¹²² Den helige Josemaría, *Es Cristo que pasa* , nr 89.

¹²³ Johannes Paulus II, Encykl. *Ecclesia de Eucharistia* , nr 57.

¹²⁴ Den helige Josemaría, *Vägen* , nr 495.

¹²⁵ Den helige Josemaría,
Anteckningar tagna under ett samtal,
6/6 1974.

.....

pdf | Dokument automatiskt skapad
från [https://dev.opusdei.org/sv-se/
article/herdabrev-med-anledning-av-
det-eukaristiska-aret/](https://dev.opusdei.org/sv-se/article/herdabrev-med-anledning-av-det-eukaristiska-aret/) (2025-08-13)